

T.C.

BARTIN ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
ORMAN MÜHENDİSLİĞİ ANABİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DEVLET ORMANLARINDA KURULAN ENERJİ TESİSLERİNİN İZİN
SÜRECİ VE UYGULAMADA YAŞANAN SORUNLAR

HAZIRLAYAN
BAYRAM TOKMAK

DANIŞMAN
DR. ÖĞR. ÜYESİ GÖKÇE GENÇAY

BARTIN-2019

T.C.

**BARTIN ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
ORMAN MÜHENDİSLİĞİ ANABİLİM DALI**

**DEVLET ORMANLARINDA KURULAN ENERJİ TESİSLERİNİN İZİN SÜRECİ
VE UYGULAMADA YAŞANAN SORUNLAR**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN

Bayram TOKMAK

JÜRİ ÜYELERİ

Danışman	: Dr. Öğr. Üyesi Gökçe GENÇAY	- Bartın Üniversitesi
Üye	: Doç. Dr. Ersin GÜNGÖR	- Bartın Üniversitesi
Üye	: Doç. Dr. Gökhan ŞEN	- Kastamonu Üniversitesi

BARTIN-2019

KABUL VE ONAY

Bayram TOKMAK tarafından hazırlanan “DEVLET ORMANLARINDA KURULAN ENERJİ TESİSLERİNİN İZİN SÜRECİ VE UYGULAMADA YAŞANAN SORUNLAR” başlıklı bu çalışma, 02.08.2019 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oy birliği ile başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan : Dr. Öğr. Üyesi Gökçe GENÇAY (Danışman) .....

Üye : Doç. Dr. Ersin GÜNGÖR .....

Üye : Doç. Dr. Gökhan ŞEN .....

Bu tezin kabulü Fen Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun ...../...../20... tarih ve 20...../.....-..... sayılı kararıyla onaylanmıştır.

Prof. Dr. H. Selma ÇELİKAY
Fen Bilimleri Enstitüsü Müdürü

BEYANNAME

Bartın Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü tez yazım kılavuzuna göre Dr. Öğr. Üyesi Gökçe GENÇAY danışmanlığında hazırlamış olduğum “DEVLET ORMANLARINDA KURULAN ENERJİ TESİSLERİNİN İZİN SÜRECİ VE UYGULAMADA YAŞANAN SORUNLAR” başlıklı yüksek lisans tezimin bilimsel etik değerlere ve kurallara uygun, özgün bir çalışma olduğunu, aksinin tespit edilmesi halinde her türlü yasal yaptırımını kabul edeceğimi beyan ederim.

02.08.2019

Bayram TOKMAK

ÖNSÖZ

Bu tez çalışmasında öncelikle, tez danışmanlığımı üstlenerek araştırma konusunun seçimi ve yürütülmesi sırasında değerli bilimsel uyarı ve önerilerinden yararlandığım ve çalışmalarımın her safhasında ilgisini ve yardımlarını esirgemeyen, bilgi ve tecrübeleriyle beni aydınlatan sayın hocam Dr. Öğr. Üyesi Gökçe GENÇAY'a teşekkürlerimi sunarım.

Tezde jüri üyesi olarak tezi inceleyen ve katkı sağlayan hocalarım sayın Doç.Dr. Ersin GÜNGÖR ve sayın Doç. Dr. Gökhan ŞEN'e şükranlarımı sunarım. Ayrıca çalışmalar sırasında bana yardımcı olan, her türlü desteğini esirgemeyen eşim Dila Sultan TOKMAK'a teşekkürlerimi bir borç bilirim.

Bu çalışmanın yapılmasında gerekli bilgileri ve izin örneklerini elde etmeme yardımcı olan Ankara Orman Bölge Müdürlüğü İzin İrtifak Şube Müdürü Hakan OLGUN, TEDAŞ Genel Müdürlüğü çalışanlarından şef Yusuf KOÇER ve Başkent Elektrik Dağıtım A.Ş. Emlak Süreç Yöneticisi Kemal ERTEKİN, Harita Mühendisi Volkan KAYA'ya, Orman Yüksek Mühendisleri Hilal Taylan YILDIRIM ve Gökhan YILDIRIM'a sağladıkları kaynaklarından dolayı teşekkür ederim.

Bayram TOKMAK

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

DEVLET ORMANLARINDA KURULAN ENERJİ TESİSLERİNİN İZİN SÜRECİ VE UYGULAMADA YAŞANAN SORUNLAR

Bayram TOKMAK

Bartın Üniversitesi

Fen Bilimleri Enstitüsü

Orman Mühendisliği Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Gökçe GENÇAY

Bartın-2019, sayfa: 71

Bu araştırmada ormanlardan geçen enerji tesislerinin izin işlemlerinin ne şekilde yapıldığı ve hukuksal yönü incelenmiştir. Öncelikle yasal izin sürecini ortaya koymak amacıyla ilgili mevzuat incelenmiş enerji nakil hatları için gerekli olan müracaat belgeleri ve izinlerinde ödenecek bedellerin tespiti örneklerle verilmiştir. Ayrıca izin sürecinde kurumların karşılıklı yaşadığı sıkıntılar ve çözüm önerileri de ortaya koyulmuştur.

Devlet ormanları içinde toplum ihtiyaçları dolayısıyla verilen çeşitli izinler vardır. Bunlardan biri de bu çalışmanın konusunu oluşturan enerji nakil hatları ve tesisleridir. Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde kalan devlet ormanlarından enerji nakil izinlerinin hukuksal durumu T.C. Anayasasının 169 maddesinde, 6831 sayılı Orman Kanununda ve ilgili yönetmeliklerle düzenlenmiştir. Devlet ormanlarından enerji nakil hattı geçirilmesi için izin alabilecek kamu kuruluşları TEDAŞ (Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş) ve TEİAŞ (Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş) Genel Müdürlükleri ve bu kurumlara bağlı taşra teşkilatlarıdır.

Devlet orman alanlarında verilen her bir izin orman tahribine ve alan bütünlüğünün bozulmasına neden olmaktadır. Bu nedenle verilecek izinler ve izin sonrasında yapılacak

denetimler oldukça önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Orman; izin; enerji tesisi; enerji nakil hattı

Bilim Kodu: 502.17.01

ABSTRACT

M. Sc. Thesis

PERMISSION PROCESS AND APPLICATION PROBLEMS OF THE ENERGY FACILITIES ESTABLISHED IN THE STATE FOREST

Bayram TOKMAK

Bartın University

Graduate School of Natural and Applied Sciences

Department of Forest Engineering

Thesis Advisor: Assist. Prof. Gökçe GENÇAY

Bartın-2019, pp: 71

Within the state forests there are various permits given due to community needs. One of these is the energy transmission lines and facilities that make up the subject of this paper. The legal status of energy transfer permits in state forests within the borders of the Republic of Turkey has regulated in article 169 of the T.C. Constitution, in the Forest Law No. 6831 and related regulations. The public institutions that may be allowed to pass the energy transmission line from the state forests are TEDAŞ (Turkish Electricity Distribution Company) and TEİAŞ (Turkish Electricity Distribution Company) General Directorates and the provincial organizations affiliated to these institutions.

Then the application documents required for the energy transmission lines and the determination of the payable amounts for the permits with the examples have been given. Furthermore, the number of permits and within the process of permitting the distresses that institutions face and solution proposals have been put forward.

Each type of permit granted in state forest areas is of course damaging to forest intrusion and area deterioration integrity. For this reason the permissions to be granted and the audits to be done after the leave are very important.

Keywords: Forest; permission; energy plant; allow energy transmission line.

Science Code: 502.17.01

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
KABUL VE ONAY	ii
BEYANNAME.....	iii
ÖNSÖZ.....	iv
ÖZET	v
ABSTRACT	vii
İÇİNDEKİLER.....	ix
ŞEKİLLER DİZİNİ	xii
TABLolar DİZİNİ.....	xiii
EKLER DİZİNİ	xiv
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ	xv
BÖLÜM 1 GİRİŞ	1
1.1 Ülkemizde Elektrik Enerjisinin Tarihi.....	2
1.2 Elektrik Tesisleri.....	3
1.2.1 Elektrik Üretim Tesisleri.....	4
1.2.2 Elektrik İletim Tesisleri.....	5
1.2.2.1 Enerji İletim Hatları.....	6
1.2.2.2 Trafo Merkezleri.....	7
1.2.3. Elektrik Dağıtım Tesisleri	8
1.2.3.1. Enerji Nakil Hatları	9
1.2.3.2 Trafo (TR), Kabin ve Dağıtım Merkezi (DM) Tesisleri	10
1.3 Arazi Etüdü ve Ön İzinlerin Alınması	11
1.3.1 Arazi Etüdü	11
1.3.2 Ön İzinlerin Alınması.....	12
1.3.3 ÇED Raporlarının Sunulması.....	12
1.4 Orman İzinlerinin Alınması	14
BÖLÜM 2 LİTERATÜR ÖZETİ.....	16
BÖLÜM 3 MATERYAL VE METOT	18

3.1 Materyal	18
3.2 Metot	18
BÖLÜM 4 BULGULAR	20
4.1 Orman Kanununda İzin-İrtifak Hakkının Geçmişi ve Mevcut Durum	21
4.1.1 1937 Tarih ve 3116 Sayılı Orman Kanunu	21
4.1.2 1956 Tarih ve 6831 Sayılı Orman Kanunu	21
4.1.2.1 1983 Tarihli ve 2896 Sayılı Kanunla Değişiklik	22
4.1.2.2 1987 Tarih ve 3373 Sayılı Kanunla Değişiklik	23
4.1.2.3 2004 Tarihli ve 5192 Sayılı Kanunla Değişiklik	23
4.1.2.4 2010 Tarihli ve 6001 Sayılı Kanunla Yapılan Değişiklik	23
4.1.2.5 14.03.2013 Tarih, 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Yapılan Değişiklikler	24
4.1.2.6 Mevcut Durum	25
4.1.3 Orman Kanununa Göre İzin ve İrtifak Konusunda Çıkarılmış Mülga ve Yürürlükteki Yönetmelikler	25
4.1.3.1 Orman Kanununun 17/3 ve 18'inci Maddelerinin Uygulama Yönetmeliği ve İş Akışı	26
4.1.3.2 Orman Kanununun 17/3 ve 18'inci Maddelerinin Uygulama Yönetmeliğine Göre Müracaat Evrakları	27
4.1.3.3 Orman Kanununun 17/3 ve 18'inci Maddelerinin Uygulama Yönetmeliğine Göre Müracaat Şekli	29
4.1.3.4 Orman Kanununun 17/3 ve 18'inci Maddelerinin Uygulama Yönetmeliğine Göre Diğer Hususlar	29
4.1.3.5 Orman Kanununun 17/3 ve 18'inci Maddelerinin Uygulama Yönetmeliğine Göre Talep Sahibi ve Orman İdaresi	30
Talep Sahibi	30
Orman İdaresi	30
4.2. Orman Genel Müdürlüğünden Enerji İzinlerinin Alınması	30
4.3 Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğünden Enerji İzinlerinin Alınması	34
4.4 Ödenecek Bedeller	35
4.5 Ülkemizde Ormanlık Sahadaki Enerji Tesislerinin Sayısı ve Alanı	39
4.6 Uygulamada Yaşanan Sorunlar	42

BÖLÜM 5 SONUÇ VE ÖNERİLER	46
KAYNAKLAR.....	48
EKLER	50
ÖZGEÇMİŞ.....	71

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil No	Sayfa No
1.1: Elektrik tesisleri	3
1.2: Enerji iletim hattı.....	6
1.3: Trafo merkezi	8
1.4: Enerji nakil hattı.....	9
1.5: Dağıtım merkezi.....	11
4.1: 2896 sayılı Kanun ile Değiştirilen 17.madde	22
4.2: İzin ve İrtifak Konusunda Çıkarılmış Mülga ve Yürürlükteki Yönetmelikler.....	25
4.3: 17/3 ve 18'inci Maddelerinin Uygulama Yönetmeliğinin 4/1'inci maddesi.....	26
4.4: Enerji Tesisleri İçin Gerekli Olan Müracaat Belgeleri	27
4.5: 17/3 ve 18.madde İzinlerinin İnceleme Değerlendirmesi	30
4.6: OGM İş Akış Şeması	32
4.7: Milli Parklar Kanunu'na Göre Verilen İzinler	33
4.8: Teminat ve Bedellerin İadesi	38
4.9: OGM İzin Verileri.....	40

TABLolar DİZİNİ

Tablo	Sayfa
No	No
4.1: Orman izin bedellerine ilişkin açıklama tablosu	36
4.2: OGM izin verileri	40
4.3: 2013-2018 Yıllarında enerji tesislerinden dolayı çıkan orman yangınları dağılımı.....	42

EKLER DİZİNİ

Ek	Sayfa
No	No
EK 1: Memleket haritası	50
EK 2: Meşcere haritası.....	51
EK 3: Vaziyet planı.....	52
EK 4: Koordinat özet çizelgesi	53
EK 5: Orman kadastro haritası.....	54
EK 6: ÇED belgesi.....	54
EK 7: Keşif özeti.....	56
EK 8: Uydu görüntüsü	57
EK 9: Kapalılık dağılım tablosu	58
EK 10: Oda vize işlem raporları tutanağı	59
EK 11: Kesin izin raporu örneği	62
EK 12: Taahhüt senedi.....	65
EK 13: Saha teslim tutanağı.....	69
EK 14: Ağaçlandırma bedeli katsayıları	70

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

s.k.	: sayılı kanun
ha	: hektar
m ²	: metrekare
km	: Kilometre
kW	: kilowatt
kV	: kilovolt
MWm	: megawaat mekanik güç
MWe	: megawatt elektrik
MWt	: megawatt ısı

KISALTMALAR

A.Ş.	: Anonim Şirketi
BAK	: Bedel Artış Katsayısı
ÇED	: Çevresel Etki Değerlendirilmesi
DKMP/GM	: Doğa Koruma ve Milli Parklar/ Genel Müdürlüğü
DSİ	: Devlet Su İşleri
KGM	: Karayolları Genel Müdürlüğü
OGM	: Orman Genel Müdürlüğü
TEDAŞ	: Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi
TEK	: Türkiye Elektrik Kurumu
TEİAŞ	: Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi

BÖLÜM 1

GİRİŞ

İnsan ihtiyaçlarını doğrudan veya dolaylı yoldan karşılayan doğal kaynaklar arasında kimi zaman ihtiyaç öncelikleri ve yarar çatışmaları yaşanabilmektedir. Yenilenebilir doğal kaynaklar arasında çok önemli bir yer tutan ormanlar ile diğer doğal kaynaklar arasında da bu tür çatışmaların çıkması kaçınılmaz bir gerçektir. Böyle durumlarda insanların hangi doğal kaynaktan yararlanmaya daha fazla ihtiyacı olduğu ya da hangi doğal kaynaktan yararlanırken daha fazla insanın ihtiyacının karşılanabileceğinin uygun yöntemlerle tespit edilmesi gerekmektedir. Ormanların ve orman kaynaklarının kullanımında da bu ihtiyaç önceliği kimi zaman ormanların lehine kimi zamansa aleyhine sonuçlar ortaya çıkarabilmektedir (Gençay, 2010).

Ormanlar sağladıkları toplumsal yararlar nedeniyle toplumun müşterek malı sayılırlar ve bu nedenle devletin gözetim ve denetimi altına alınmışlardır. Bir başka deyişle ormanlar kamu malıdır ve kamu malları arasında özel bir konuma sahiptirler (Akipek, 1973).

Devlet ormanları içinde toplum ihtiyaçları dolayısıyla verilen çeşitli izinler vardır. Bunlardan biri de bu tezin konusunu oluşturan enerji tesisleridir. Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde kalan devlet ormanlarından enerji nakil izinlerinin hukuksal durumu T.C. Anayasasının 169 maddesinde ve 6831 sayılı Orman Kanunu'nda düzenlenmiştir.

Gelişen teknolojiye paralel olarak elektrik günümüzün vazgeçilmez bir parçası olmuştur. Elektrik üretim, iletim ve dağıtım şebekeleri ülkemizin her yerini bir ağ gibi sarmaktadır. Ülkemizde yer alan orman alanları da bu dağıtımda yerini almaktadır. Böyle zamanlarda ormanlarda, insan ihtiyaçları için farklı amaçlarla kullanım izni verilmektedir. Bu tez çalışmasında Türkiye'nin en değerli doğal kaynaklarından biri olan ormanlardan enerji tesislerinin geçmesinin hukuksal durumu, Anayasanın ilgili maddeleri, kanunlar ve yönetmelikler üzerinde değerlendirmeler yapılmıştır.

1.1 Ülkemizde Elektrik Enerjisinin Tarihi

Ülkemizde elektrik üretimi ilk olarak Osmanlı Döneminde 1902 yılında Tarsus'ta bir su değirmenine bağlanan 2 kW gücünde bir dinamoyla yapılmış, Tarsus kasabasına elektrik verilmiştir. Elektrik enerjisi faaliyetleri cumhuriyetin ilan edildiği 1923'lü yıllardan günümüze kadar çeşitli kurum ve kuruluşlar (Maden Tetkik Arama, Elektrik İşleri Etüt İdaresi, Belediyeler, Etibank, İller Bankası, Devlet Su İşleri) ile diğer imtiyazlı şirketler (ÇEAŞ, KEPEZ, KCETAŞ) tarafından yürütülmüştür. 1970 yılında yürürlüğe giren 1312 sayılı Türkiye Elektrik Kurumu Kanunu ile Türkiye Elektrik Kurumu (TEK) kurulmuş ve Belediyeler ile İller Bankası dışındaki elektrik üretim iletim ve dağıtım faaliyeti yürüten imtiyazlı şirketlerin elektrik üretim, iletim, dağıtım ve satış hizmetleri TEK bünyesinde toplanmıştır (URL1, 2019).

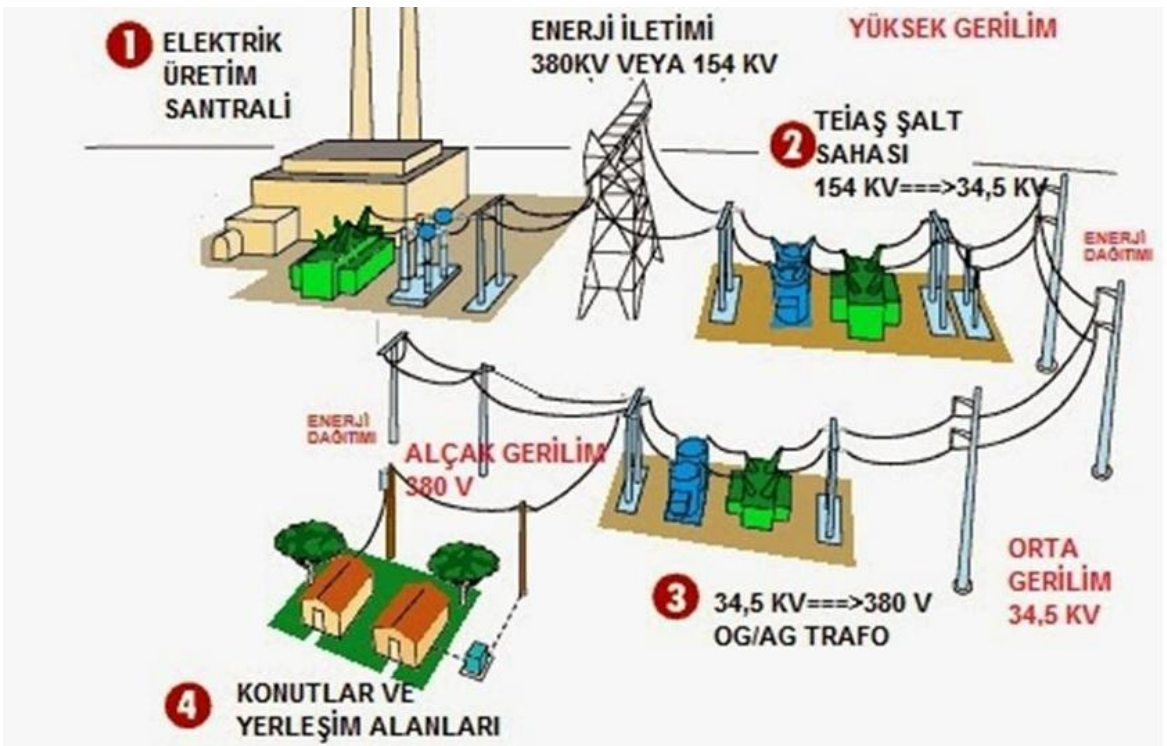
TEK, Bakanlar Kurulu'nun 12.08.1993 tarih ve 93/4789 sayılı Kararı ile Türkiye Elektrik Üretim-İletim A.Ş. (TEAŞ) ve Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. (TEDAŞ) adı altında iki ayrı İktisadi Devlet Teşekkülü olarak yeniden yapılandırıldıktan sonra 1994 yılında TEAŞ ve TEDAŞ tüzel kişiliklerine kavuşmuşlardır (URL2, 2019).

3 Mart 2001 tarih ve 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile TEAŞ; iletim, üretim ve ticaret faaliyetlerinin birbirinden ayrılmasıyla *Türkiye Elektrik İletim A.Ş. (TEİAŞ)*, *Elektrik Üretim A.Ş. (EÜAŞ)* ve *Türkiye Elektrik Ticaret Taahhüt A.Ş. (TETAŞ)* olarak üç ayrı İktisadi Devlet Teşekkülü olarak yeniden yapılandırılmıştır (URL3, 2019).

Enerji tesislerinin izin işlemlerine başlamadan önce devlet ormanlarında yapılan bu tesislerin neler olduğu çalışmanın devamında kısaca açıklanmıştır.

1.2 Elektrik Tesisleri

Elektrik tesisleri, elektrik enerjisinin sistem üzerinde bulunan tüm kullanıcılara ulaştırılabilmesi için üretim noktasından kullanıcıya ulaştırılana kadar tesis edilen (üretim sahaları, şalt sahaları, trafo merkezleri, iletim hatları, dağıtım hatları, direkler, kabinler vb.) bütün sistem bileşenlerini ifade eder. Elektrik tesislerini oluşturan sistem bileşenleri başlıca; üretim tesisleri, iletim tesisleri ve dağıtım tesisleri olmak üzere üçe ayrılmaktadır. Üretim tesislerinden kullanıcıya varana kadar tesis edilen elektrik tesisleri aşağıdaki şekilde gösterilmektedir (Şekil 1.1).

Şekil 1.1: Elektrik Tesisleri (URL3, 2019)

1.2.1 Elektrik Üretim Tesisleri

Elektrik üretim tesisleri, doğada var olan enerji kaynaklarının (hidrolik, kinetik, termik, biokütle, manyetik vb.) kullanılarak elektrik enerjisinin üretildiği tesislerdir. Elektrik enerjisi bu tesislerden sisteme verilmektedir. Elektrik enerjisi ihtiyaçlarının karşılanabilmesi için kurulacak santrallerin çeşitliliği, arazinin durumuna, doğal kaynak çeşitliliğine, gün boyunca güneş ışıklarının alındığı saat sayısına bağlı olarak enerji ihtiyacına kaynak oluşturacak durumlar göz önüne alınarak seçilebilmektedir. Elektrik enerjisi ülkemizde farklı şekillerde üretilmektedir. Elektrik üretim tesisleri;

Hidroelektrik Santralleri (HES)

Rüzgâr Enerji Santralleri (RES)

Güneş Enerji Santralleri (GES)

Biokütle Enerji Santralleri (BES)

Jeotermal Enerji Santralleri (JES)

Doğalgaz ile çalışan elektrik santralleri

Termik (Linyit ve Kömür ile çalışan) enerji santralleri

Kojenerasyon Elektrik Santralleri (Atık Isı Santralleri)

olmak üzere 8 çeşittir.

Elektrik enerjisi üretiminde ülkemizde genellikle yenilebilen kaynak olan, hidroelektrik santralleri (HES), rüzgâr enerji santralleri (RES) ve güneş enerji santralleri (GES) tesis edilmektedir. Ancak üretim tesisleri sayısı az olmasına rağmen doğalgaz ile çalışan elektrik santralleri ülkemizin enerji ihtiyacının büyük bir kısmını da karşılamaktadır. 2018 yılı Temmuz ayı sonu itibariyle elektrik üretimimizin, %37,3'i kömürden, %29,8'i doğal gazdan, %19,8'i hidrolik enerjiden, %6,6'sı rüzgârdan, %2,5'i jeotermal enerjiden ve %1,4'ü diğer kaynaklardan elde edildiği belirtilmektedir (URL4, 2019).

Ülkemizde elektrik üretimi faaliyetleri lisans sahibi kamu tüzel kişiliğine sahip EÜAŞ veya özel hukuk tüzel kişiliğine sahip özel şirketlerce yürütülmektedir. Ülkemizdeki üretim tesislerinin bazıları özelleştirilmiş bazıları ise kamu kurumları eliyle faaliyetlerini sürdürmektedir. Kamu tüzel kişiliğine sahip EÜAŞ'ın üretim lisansına sahip olmasına rağmen kurum lisansı kapsamında herhangi bir elektrik üretim faaliyeti görülmemektedir. Ancak lisans sahibi özel hukuk tüzel kişilerince tesis edilen Termik Enerji Santralleri ile sonradan Devlet Su İşlerinden (DSİ) devir alınan sulama ve hidroelektrik santralleri ve

mülga 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun yürürlük tarihinden önce inşa edilen elektrik üretim tesislerinden bazılarının kontrolü ve kamulaştırma işlemleri ile Nükleer Enerji Tesislerinin İzin, İnşaat ve yer temini işlemleri EÜAŞ tarafından yürütüleceği Elektrik Üretim Anonim Şirketinin Ana Statüsü ile 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun 26'ncı maddesi gereğince hüküm altına alınmıştır.

Elektrik üretim tesislerinin kamulaştırma sınırını belirleyen faktörler; hidroelektrik santrallerde dolu savak (bir barajın fazla suyunu akıtmak için yapılan düzen) kotu, diğer üretim tesislerinde ise üretim tesislerinin ihtiyaç duyduğu tesis alanı ile bu tesislerin oluşturacağı çevresel etki alanlarıdır.

Elektrik üretim tesislerinin isabet ettiği taşınmazların kamulaştırma işlemlerinden sonraki mülkiyeti tabi oldukları mevzuata bağlı olarak Maliye Bakanlığına veya EÜAŞ adına temin edilebilmektedir. Bu üretim tesisleri, 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun ile 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun 19'uncu maddesinin 1'inci fıkrasında belirtilmiştir.

1.2.2 Elektrik İletim Tesisleri

Elektrik üretim tesislerinin kurulmasından sonra işletmeye alınan tesislerden üretilen elektrik enerjisinin ihtiyaç talebinin olduğu bölgelere ulaştırılması elektrik iletim tesisleri ile sağlanmaktadır. Bu tesislerin kullanıcı ile doğrudan bağı yoktur. Ancak tesis üzerinde herhangi bir arıza olduğu zaman bölgede bulunan bütün kullanıcılar elektrik enerjisi kesintilerinden etkilenir. Elektrik iletim tesisleri genellikle iller ve bölgeler arasında tesis edilmektedir.

Elektrik iletim tesislerinin, bakımı, işletilmesi ve kontrolü TEİAŞ Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir. Elektrik iletim tesisleri ile ilgili olarak 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun 3'üncü maddesinin 1'inci fıkrasının (n) bendinde elektrik iletim tesisleri sınırları için *“Üretim veya tüketim tesislerinin 36 kV üstü gerilim seviyesinden bağlı olduğu üretim veya tüketim tesisi şalt sahasından sonraki nihayet direğinden itibaren iletim şalt sahaslarının orta gerilim fiderleri de dâhil olmak üzere dağıtım tesislerinin bağlantı noktalarına kadar olan tesisleri,”* ifade ettiği belirtilmektedir.

1.2.2.1 Enerji İletim Hatları

Bölgeler ve şehirlerarası elektrik iletimini sağlayan bu hatlar genellikle ormanlık sahalar ve şehir içinde park ve yeşil sahalar üzerinde tesis edilmektedir. Yüksek gerilim elektrik taşıyan enerji iletim hatları mümkün olduğunca yerleşim yerlerinden uzak şekilde tesis edilmeye çalışılmaktadır. Enerji iletim hatları trafo merkezlerinde toplanan elektrik enerjisinin dağıtım sistemine ulaştırılabilmesi için tesis edilen havai hat ve direk tipi tesislerdir (Şekil 1.2).

Şekil 1.2: Enerji İletim Hattı (URL5, 2019)

Enerji iletim hatları içerisinde yer altı kabloları da bulunmaktadır. Hemzemin geçitlerde, yerleşim alanlarının olduğu bölgelerde veya havai hatların geçişinin mümkün olmadığı yerlerde yeraltı kabloları tesis edilebilmektedir. Ancak tesis maliyeti yüksek olmasından dolayı fazla tercih edilmeyip bazı durumlarda proje değişikliğine gidilebilmektedir.

Enerji iletim hatlarında direklerin en üst seviyesinde, iki direk arasında bağlantı yapılan ve üzerlerinde havai araçlar tarafından gece ve gündüz görülebilen kırmızı ve beyaz renkte ikaz küreleri bulunmaktadır. Bu ikaz küreleri elektrik tesislerinde 30 metreden yüksek havai hatlarda bulundurulması Harita Genel Komutanlığı tarafından bir zorunluluk olarak

belirtilmiştir. Aynı kural ormanlık alanlarda yer alan elektrik iletim hatlarında da geçerlidir.

Enerji iletim hatlarında her kilovolt seviyesinde farklı karakteristikte elektrik hatları bulunmaktadır. Elektrik hatlarının karakteristikleri o hattın azami salınımları ve güvenlik mesafesini belirlemektedir. Her havai elektrik hattı projesi için farklı direk tipi kullanılmaktadır. Projelerde kullanılacak direk tipleri bölgenin coğrafi yapısına, hat üzerinde yer alan devre sayısına ve hattın karakteristiğine bağlıdır.

Enerji iletim hatlarında, havai hat, direk yeri, yer altı kablosu ve şalt sahası (trafo merkezi) olmak üzere dört farklı şekilde tesis işlemi yapılmaktadır. Havai hatlar ve yer altı kabloları için irtifak hakkı kurularak yer tahsis işlemleri sağlanmaktadır. Direk yerleri ve şalt sahalarının yer tahsis işlemleri ile ilgili olarak tesislerin isabet ettiği alanların ifraz edilerek TEİAŞ Genel Müdürlüğü adına tescilli ile temin edilmektedir. Enerji iletim hatları ile ilgili oluşturulacak kamulaştırma planlarında enerji iletim hatlarının irtifak alanlarının belirlenebilmesi için TEİAŞ Genel Müdürlüğünce yayımlanmış ilgili tesislere ait hattın karakteristiği ile bölgenin buz yükü derecesinin bilinmesi gerekmektedir. Direk yeri istimlak alanları ile ilgili olarak ise TEİAŞ Genel Müdürlüğünce yayımlanmış kamulaştırma alan cetvelleri bulunmaktadır.

1.2.2.2 Trafo Merkezleri

Elektrik üretim sahalarında üretilen elektrik enerjisinin elektrik dağıtım sistemine veya bölgelere iletiminin yapılabilmesi için elektrik enerjisinin toplandığı şalt sahalarıdır. Elektrik enerjisinin şalt sahalarında toplanmasının nedeni, elektrik enerjisinin ihtiyaca göre farklı hatlar üzerinden belirli bölgelere iletiminin sağlanmasıdır (Şekil 1.3).

Şekil 1.3: Trafo Merkezi (URL 6, 2019)

1.2.3. Elektrik Dağıtım Tesisleri

Elektrik dağıtım tesisleri elektrik tesislerinin son zincirini oluşturmaktadır. Üretim veya iletim tesislerinden dağıtım sistemine dâhil edilen elektrik enerjisinin kullanıcıya ulaştırılabilmesi için trafo merkezlerine 36 kV gerilim seviyesi ve altından bağlantı yapılmasından itibaren kullanıcının ilk bağlantı noktasına kadar kurulan tesislerdir.

Elektrik dağıtım faaliyetleri 1994 yılından 2004 yılına kadar TEDAŞ Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmüş ancak elektrik dağıtım ve perakende satış sektöründe rekabete dayalı bir ortamın oluşturulması ve gerekli reformların yapılabilmesi için Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 02.04.2004 tarih ve 2004/22 sayılı kararı ile elektrik dağıtım hizmetlerinin özelleştirilmesine karar verilmiş ve TEDAŞ özelleştirme kapsam ve programına alınmıştır. Böylece dağıtım bölgeleri yeniden belirlenerek, Türkiye 21 dağıtım bölgesine ayrılmıştır. Elektrik dağıtım şirketlerinin özelleştirilmesinin tamamlanmasının ardından Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun, 24.04.2017 tarih ve 2017/12 sayılı kararı ile TEDAŞ Genel Müdürlüğü özelleştirme kapsam ve programından çıkarılmıştır (URL2, 2019).

Ülkemizde elektrik dağıtım faaliyeti 21 ayrı bölgede lisans sahibi özel hukuk tüzel kişiliğine sahip şirketlerce yürütülmektedir. Bu şirketlerin kullanım ve işletiminde bulunan bütün varlıkların ve taşınmazların mülkiyet hakkı TEDAŞ Genel Müdürlüğüne aittir. Buna ek olarak, elektrik dağıtım şirketlerinin elektrik dağıtım faaliyetleri ile ilgili denetim kamulaştırma ve kontrol işlemleri TEDAŞ Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir.

1.2.3.1. Enerji Nakil Hatları

Enerji nakil hatları, dağıtım gerilimi (36kV ve daha az) seviyesinden, iletim tesislerinin veya üretim tesislerinin şalt sahalarının bittiği noktadan itibaren elektrik enerjisinin kullanıcıya ulaştırılabilmesi için tesis edilmiş elektrik hatları olarak tanımlanmaktadır (Şekil 1.4).

Şekil 1.4: Enerji Nakil Hattı (URL 6, 2019)

Enerji nakil hatları, elektrik iletim hatları kadar yüksek olmadığı için, enerji nakil hatlarında hava araçları için ikaz küresi bulundurma zorunluluğu getirilmemiştir. Ancak, enerji nakil hatlarının vadi atlaması gibi yüksek seviyelerden geçmesi veya tesislerin yüksekliğinin 30 metreyi aşması durumunda ikaz kürelerinin bulundurulması bir zorunluluk halini almaktadır.

Enerji nakil hatlarında her kilovolt seviyesinde farklı karakteristikte elektrik hatları bulunmaktadır. Elektrik hatlarının karakteristikleri o hattın azami salınımlarını ve güvenlik mesafesini belirlemektedir. Her enerji nakil hattı için kullanılacak direk tipleri, bölgenin coğrafi yapısına, iklim koşullarına, hat üzerinde yer alan devre sayısına ve hattın karakteristiğine göre belirlenmektedir.

Enerji nakil hatlarında, havai hat, direk yeri, yer altı kablosu ve bina tipi (TR, DM, İM, KÖK vb.) olmak üzere dört farklı şekilde tesis işlemi yapılmaktadır. Havai hatlar ve yer altı kabloları için irtifak hakkı kurularak yer tahsis işlemleri sağlanmaktadır. Direk yerleri ve bina tipi tesislerin yer tahsis işlemleri ile ilgili olarak tesislerin isabet ettiği alanların ifrazı yapılarak TEDAŞ Genel Müdürlüğü adına tescil edilmesi ile temin işlemleri sağlanmaktadır.

1.2.3.2 Trafo (TR), Kabin ve Dağıtım Merkezi (DM) Tesisleri

Trafo merkezlerinden veya elektrik dağıtım sisteminden alınan elektrik enerjisinin belli dağıtım merkezi veya trafolardan kontrol altına alınarak kullanıcıya bağlantı kurulabilmesi için tesis edilmiş dağıtım tesisleridir. Bir enerji nakil hattı üzerinden ihtiyaç duyulan bir noktaya elektrik enerjisi verilebilmesi için o hat üzerinde trafo (TR), dağıtım merkezi (DM), indirici merkezi (İM), kesici ölçü kabini (KÖK) vb. tesisler kurularak o sahaya elektrik enerjisi sağlanabilir. Bu tesisler, elektrik enerjisinin dağıtımında ve kullanıcıya ulaştırılmasında anahtar rolü üstlenmektedir. Elektrik enerjisinin kontrolleri bu noktalardan sağlanmakta olup DM'nin bir örneği Şekil 1.5'te verilmiştir.

Şekil 1.5: Dağıtım Merkezi (URL 7, 2019)

1.3 Arazi Etüdü ve Ön İzinlerin Alınması

1.3.1 Arazi Etüdü

Yatırım kapsamına alınan elektrik tesislerinin projelerinin onaylanması için öncelikle o tesislerin arazi etüdünün yapılarak planlarının hazırlanması gerekmektedir. Arazi etüdünde tesis edilecek elektrik tesislerinde, arazi yapısı, zemin üstündeki tesisler, yeşil alanlar, akarsular ve engebeli araziler dikkate alınarak elektrik tesislerinden en verimli şekilde faydalanabilmek ve tesislerin arazi yapısına en uygun şekilde tesis edilebilmesi için etüt işlemleri yapılır.

Elektrik tesislerinin plan ve profillerinin oluşturulmasında dikkat edilecek bir diğer husus yatırımı gerçekleştirilecek tesisler ile aynı bölgede diğer kurum ve kuruluşlara ait planlanan veya mevcut altyapı ve üstyapı tesislerine ilişkin ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak sahaya en uygun planın oluşturulmasıdır. İlgili kurum ve kuruluş görüşleri alınmadan etüt işlemlerinin yürütülmesi halinde ilerleyen dönemlerde projelerin iptallerine kadar varabilen durumlar ile karşılaşılabilir.

Yatırımları tamamlanarak etüt işlemlerinden elektrik proje ve planları onaylanan elektrik tesislerinin arazide tesis edilebilmesi için elektrik tesislerinin isabet ettiği taşınmazların kamulaştırma veya izin işlemlerinin yapılması gerekmektedir.

1.3.2 Ön İzinlerin Alınması

Ön izin işlemleri elektrik tesislerinin isabet ettiği taşınmazlar üzerinde elektrik tesisleri inşa edilebilmesi için ilgili kurum ve kuruluşlardan uygun görüşlerin alınması işlemleridir. Kamulaştırma ve yer tahsis işlemleri bu izinler kapsamında yürütülecektir. Ön izin işlemleri kamulaştırma ve yer tahsis işlemi niteliğinde değildir. Ancak bazı durumlarda ön izin işlemi alınacak taşınmazların ilgili kurum ve kuruluşlara ait olması veya ön izinlerin yer tahsis niteliğinde olması nedeniyle ilgili kurum ve kuruluşlar ile protokol imzalanması yoluyla da yer tahsis işlemleri sonuçlandırılabilir.

Arazi etüdü yapıldıktan sonra hazırlanan rapor, harita ve planlar ile birlikte söz konusu alanın üzerinde tesis inşa edilebilmesi için bu alanların elektrik tesislerine tahsisinde herhangi bir sakınca olmadığına dair ilgili kurum ve kuruluşlardan alınan görüşler ile bu alanın kullanımına olanak verecek hususlar dikkate alınır. Bu aşamada çevresel etki değerlendirmesi yapılması, imar planlarının onaylanması, yapı tesisine ilişkin ruhsatların alınması, kazı ve depolama ve orman arazileri için ön izinlerin alınması işlemleri yürütülür. Orman arazileri için izin işlemlerinde, Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) raporu düzenlenme zorunluluğu bulunan projeler için ön izinler ÇED raporlarının olumlu sonuçlanmasının ardından alınır.

1.3.3 ÇED Raporlarının Sunulması

25.11.2014 tarih, 29186 sayılı Resmi Gazete 'de yayınlanan Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinin 4'üncü maddesinin (c) bendinde belirtildiği üzere, ÇED: *“Gerçekleştirilmesi planlanan projelerin çevreye olabilecek olumlu ve olumsuz etkilerinin belirlenmesinde, olumsuz yöndeki etkilerin önlenmesi ya da çevreye zarar vermeyecek ölçüde en aza indirilmesi için alınacak önlemlerin, seçilen yer ile teknoloji alternatiflerinin belirlenerek değerlendirilmesinde ve projelerin uygulanmasının izlenmesi ve kontrolünde sürdürülecek çalışmalar”* olduğu belirtilmektedir.

Büyük enerji sahaları ile 15 km'den büyük elektrik iletim hatlarının işletmeye açılmadan önce ÇED raporlarının alınması gerekmektedir. ÇED raporları genellikle büyük enerji sahaları ve elektrik iletim hatlarında (şehirlerarası) gerek duyulmaktadır. Elektrik tesislerinin isabet ettiği sahalarla ilgili olarak Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinin EK-1 Çevresel Etki Değerlendirmesi Uygulanacak Projeler Listesinde belirtilen elektrik tesisleri projelerinden;

“Toplam ısı gücü 300 MWt ve daha fazla olan termik güç santralleri,”

“Nükleer Güç Santralleri,”

“Kurulu gücü 10 MWm ve üzeri olan hidroelektrik santralleri,”

“Kurulu gücü 50 MWm ve üzeri rüzgâr enerji santralleri,”

“Jeotermal kaynağın çıkartılması ve kullanılması, (Isıl kapasitesi 20 MWe ve üzeri)”

“Kurulu gücü 10 MWe ve üzeri güneş enerjisi santralleri,”

“154 kV (Kilovolt) ve üzeri gerilimde 15 km ve üzeri uzunluktaki elektrik enerjisi iletim hattı,”

tesisleri için ÇED raporları düzenleme zorunluluğu bulunmaktadır. Ayrıca Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinin EK-2 Seçme Eleme Kriteri Uygulanacak Projeler Listesinde belirtilen elektrik tesisleri projelerinden;

“154 kV ve üzeri gerilimde 5-15 km uzunlukta olan elektrik enerjisi iletim hatları,”

“Kurulu gücü 1-10 MWm olan hidroelektrik enerji santralleri,”

“Kurulu gücü 10-50 MWm olan rüzgâr enerji santralleri,”

“Jeotermal kaynağın çıkartılması ve kullanılması, (Isıl gücü 5 MWe ve üzeri)”

“Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su elde edilmesi için kurulan endüstriyel tesisler, (Toplam ısı gücü 20 MWt- 300 MWt arası olanlar)”

“Kurulu gücü 1-10 MWe olan güneş enerjisi santralleri, (çatı ve cephe sistemleri hariç)”

tesislerden Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinin EK-5 Duyarlı Yöreler listesinde bulunan alanlara isabet eden veya yakınında bulunan projeler için ÇED raporları düzenleme zorunluluğu bulunmaktadır.

Yatırım kapsamına alınacak elektrik tesislerinin taslak proje ve planlarının hazırlanmasından sonra ÇED raporları Çevre ve Şehircilik Bakanlığına sunulur. Çevresel etki değerlendirme olumsuz sonuçlanan elektrik tesisleri projelerinin ilgili idareye iade

edilmesinin ardından projeler ya iptal edilir ya da çevresel etki değerlendirme durumuna göre projeler revize edilerek ÇED raporları yeniden düzenlenir. Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğine göre ÇED raporları iki kez olumsuz sonuçlanan projeler ise iptal edilir.

1.4 Orman İzinlerinin Alınması

Ülke yüzölçümünün yaklaşık %28'sini kaplayan orman alanlarında, ormancılık faaliyetleri dışında faaliyet yapılmak istenmesi kaçınılmazdır. %99,9'u devlet mülkiyetinde olan orman alanlarında maden aranması, enerji tesisi, ulaşım, eğitim, sağlık gibi kamu yararına tesisler yapmak isteyen kişiler, orman mevzuatında ve diğer ilgili mevzuatta yer alan izin süreci hükümlerine tabidir. Bu izin süreçleri geçmişten günümüze birçok kez değişikliğe uğramakla birlikte genel olarak orman alanlarını koruma kullanma dengesini gözeterek düzenlenmeye çalışıldığı söylenebilir.

Ormanlar üzerinde kurulacak irtifak haklarının geçmişten günümüze hukuksal değişimi ve elektrik tesislerinin de içinde bulunduğu *Kamu Yararı* kavramı açıklanmalıdır.

Ormanların sürekliliğinin sağlanması açısından büyük önem taşıyan orman irtifak haklarının konusunun hukuki niteliğini belirlemek ve belli bir temele oturtmak gereklidir. Ormanlarda geçerli irtifak haklarının medeni hukuk anlamında bir irtifak hakkı olup olmadığı, eğer öyleyse hangi türünden olduğu saptanmalıdır. İrtifak hakkının kurulmasında temel şart olan *Kamu Yararı* kavramının ne olduğu, sınırlarının ve kapsamının nereye kadar genişlediği de belirsizdir. Kamu yararı kavramının, ormanlar üzerinde irtifak hakkı kurulmasının temel unsuru olmasından hareketle bu kavramın ne olduğu, ormancılıkta kamu yararını nelerin sağladığı, hangi koşullarda kamu yararının var sayılıp ormanlarda inşaata izin verilebileceği tam olarak belirlenip; belli kıstaslara bağlanmalıdır. Bunun saptanmasında da uygulamadan, yargı kararlarından yararlanılmalıdır. Sonuç olarak, ormanlar üzerinde kurulacak irtifak haklarında kamu yararının tespiti büyük önem kazanmaktadır. Objektif koşullara, bilim ve fen gerçeklerine ve pozitif hukuka uygun olarak doğru, kesin saptanmış bir "Kamu Yararı" ormanların aleyhine bir sonuç doğurmayacaktır. Ancak, subjektif kıstaslarla belirlenen ve gerçekten kamunun yararına yönelik olmayan durumlarda ormanlardan yararlanmanın söz konusu olması vahim sonuçlar doğuracaktır (Aydın, 1998).

Elektrik tesislerinin bir kamu yararı sağladığı, ormanlık sahalara denk gelmesi durumunda zaruret içermelerinden dolayı izin alınması gerekmekte olduğundan, izin süreçleri ve uygulamanın ne şekilde yapıldığı, ayrıca süreçlerde ve uygulamadaki eksikliklere ilişkin bilgiler tez çalışmasının bulgular kısmında incelenmiştir.

BÖLÜM 2

LİTERATÜR ÖZETİ

Devlet ormanlarında kurulan enerji tesislerinin hukuksal izin sürecinin incelenmesi ile doğrudan ilgili olarak herhangi yerli veya yabancı literatüre ulaşılamamıştır. Ancak, ormanlık alanlarda yararlanmayı ve izin durumlarını bir bütün olarak ele alan ve izin sürecindeki diğer kamu yararlarının incelendiği çalışmalar aşağıda sıralanmıştır.

Aydın (1998) Ülkemizde ormanların gün geçtikçe tahrip edilen doğal kaynakların başında geldiği düşüncesiyle, ormanların yasal olan veya olmayan yararlanmalar karşısında, hukuksal anlamda da korumasız kalabileceğini belirtmiştir. Ormanların kamu niteliğindeki yeri ve tarihçesini Cumhuriyet öncesi ve sonrası ormanlardan ne şekilde yararlandığını, diğer ülkelerde uygulanan hukuksal süreç ve ülkemiz de hukuksal sürecin gerekçeleri ile birlikte zamanla değişimlerinden bahsetmiştir. Ormanların korunması için yasal boşlukların bulunarak gerekli tedbirlerin alınması gerektiği konusunda değerlendirme yapmıştır.

Berber (2002) orman arazileri üzerinde tesis edilen üst ve alt yapıları irtifak hakları açısından inceleyerek, 6831 Sayılı Orman Kanunu'nun ilgili maddeleri incelenerek, irtifak haklarının kapsamı, ormanları kötüye kullananlar, hukuk dışı uygulamalar yapanların hangi yasal boşluğu kullandıkları hakkında, geleceğe miras bırakılması gereken ormanlarımızın ve sürdürülebilirlik ilkesine uyması için gelecekte ne tür gerekli tedbirlerin alınması belirtilmiştir. Değerlendirmelerinde Mersin Orman Bölge Müdürlüğü örneğiyle ülkemizin bir kısmında ormanlardaki tesislere örneklem yapmıştır.

Tolunay ve Korkmaz (2004) ormancılıkta kamu yararı ve üstün kamu yararı üzerine analizler yaparak, ülkemizde son yıllarda üzerinde en çok tartışılan *kamu yararı* ve *üstün kamu yararı* kavramları inceleyerek, bu kavramların ormancılığa yansımaları, herhangi bir orman alanının bir başka etkinliğe tahsisi ya da orman alanları içerisinde bir başka etkinliğe izin verilmesi söz konusu olduğunda gündeme geldiğinde uygulamayı anlaştırmıştır. Araştırma da analiz yaparak *seçeneksel yaklaşım yöntemi* esas alınarak üstün kamu yararı var/yok olduğunu belirleyen 24 adet kararı örneklem yapmıştır.

Gençay (2010) İnsanın ihtiyaçlarını karşılamak için doğayla ilgili yarar çatışması yaşanabildiği, yenilenebilir doğal kaynaklar arasında çok önemli bir yer tutan ormanlar ile diğer kaynakların bu çatışmaya kesinlikle girdiğini belirtmiştir. Böyle durumlarda insanların hangi kaynağa ihtiyacı fazlaysa ona yöneldiği bu durumun bazen ormanların lehine kimi zaman ise aleyhine neden sonuç ilişkilerini ortaya çıkarmıştır. Türk orman mevzuatı ve içtihatları kapsamında ormanlardaki kamu yararı çatışması konusu incelemiştir.

Sezer (2016) Devlet Ormanlarında Verilen Maden İzinlerinin Hukuksal Açıdan İncelenmesi isimli çalışmasında, madencilik önemi yer altı kaynaklarının sınıflandırılması ve ormanlık alandaki yer altı kaynaklarının kullanımı için, 6831 sayılı Orman Kanunu ve Uygulama Yönetmeliğine göre verilecek izinlerde, iş ve işlemlerin ne şekilde yürütüldüğü incelenmiştir. Madencilik çalışması tamamlandığında ormanlık sahanın rehabilite durumunu tespit etmiştir. Eskişehir Orman Bölge Müdürlüğü sınırlarını örnek alan olarak seçerek, bu bölgedeki maden yataklarının, tahsis edilmesinin hukuksal yönü ve izin için alınması gereken belgeleri göstermiştir.

BÖLÜM 3

MATERYAL VE METOT

3.1 Materyal

Bu çalışmada, orman arazileri üzerinde kurulan enerji tesislerinin izin sürecinin hukuki durumu araştırılmıştır. Fakat ormanlarla ilgili hukuksal düzenlemelerde izin süreçlerinde yaşanan sorunların zamanla düzenlenmeye çalışılsa da, konuya ilişkin yeterli kaynak bulunamamasının etkilerini tez çalışmasında görmek mümkündür.

Araştırmada materyal olarak Anayasanın ormanlarla ilgili maddesi, mülga ve yürürlükteki kanunlar, yönetmelikler, idari düzenlemeler ve protokollerden faydalanılmıştır. Ayrıca Türkiye’de son yıllarda verilen izinlerin çeşitleri ve sayısal bilgileri de tezde veri olarak kullanılmıştır.

Ülkemizde bulunan enerji izinlerinin sayısı ve ne kadar bir alan kapladığı ilgili kurumdan gerekli açıklamalar yapılarak temin edilmiştir. Bir izin dosyası hazırlanırken kanun ve yönetmelikte belirtilen müracaat evrakları örnek bir dosya üzerinden temin edilerek tezin ek bölümünde sunulmuştur.

Ayrıca çalışmaya benzer tezler ve makaleler, notlar, haritalar fotoğraflar ve ilgili kuruluşların dokümanları incelenmiş, Bartın Üniversitesi kütüphanesinin erişilebilir görsel, yazılı ve online imkânlarından yararlanılarak bu tez çalışmasında kullanılmıştır.

3.2 Metot

Araştırmada öncelikle elektriğin ülkemizdeki tarihi ve elektrik tesislerinin genel durumları açıklanmıştır. Elektrik tesislerinin ne şekilde applike edildiği ve ormanlık sahaya denk gelmesi durumunda yapılan işlem ve izin süreci incelenmiştir. Daha sonra konuyla ilgili gerekli tanımlar yapılmış olup, en yüksek hukuk normu olan T.C. Anayasasının 169. ve 170. maddeleri, bu maddelere dayanarak yürürlüğe giren kanun ve yönetmelikler incelenerek, ilk çıkarılan orman kanunu ile günümüze kadar olan kanun değişiklikleri ve

yönetmeliklerin ilgili hükümleri analiz edilmiştir. Araştırmada örnek alan belirlenmeyip, ülke genelinde ormanlık alanlarda verilen enerji tesislerinin sayısı ve alanları, Tarım ve Orman Bakanlığına bağlı olan genel müdürlüklere göre ayrıştırarak belirtilmiştir.

Bunların dışında orman izinleri ile ilgili kamu ve özel kuruluşlarla kısa bir anket görüşmesi yapılarak, yasal, idari, teknik ve uygulamadaki sorunlar belirlenmeye çalışılmıştır. Devlet ormanlarından enerji izinleri alımında gerekli müracaat evraklarının tam olmasına müteakip ilgili orman idaresinden nasıl izin alınacağı ve sürecin ne şekilde ilerlediği süreç haritası çizilerek gösterilmiştir.

Son olarak bulgular ve yorumlar birleştirilerek kamu yararı sunan bir hizmetin, ormanlık sahaya denk gelmesi durumunda yarar çatışması olduğu açıklanmaya çalışılmış ve ilgili mevzuatın ormanları koruyup koruyamadığı analiz edilmiştir.

BÖLÜM 4

BULGULAR

Ormanlardan geçen enerji nakil hatlarının izin alınması durumuna gelmeden önce ormanın tanımı, kamu yararı kararı, irtifak hakkı ve ülkemizde ormanlar ile ilgili hukuksal durumlarının tanıtılması ve incelenmesi yararlı olacaktır.

Orman: Ekolojik olarak, belirli yetişme ortamlarında var olan ve gelişen, ana elemanı ağaç ve ağaççık olmak üzere, diğer bitkisel, hayvansal ve mineral elemanlardan oluşan, bu elemanlar arasında karşılıklı etkileri ve kendine özgü yaşam birliği olan bir doğa varlığı, topluma orman ürünleri ile diğer fonksiyon ve hizmetler sağlayan ulusal bir servet olarak tanımlanmaktadır (Eraslan, 1983).

Bu serveti koruyan ve yöneten mevzuat kuralları, ülkemizin en yüksek hukuk normu olan T.C. Anayasasının 169. ve 170. maddeleri ve bu maddelere dayanarak yürürlüğe giren kanun ve yönetmeliklerde bulunmaktadır. Mevcut yasal ve idari düzenlemelerin ortaya koyulması için öncelikle normaler hiyerarşisine göre Anayasa, kanun ve yönetmeliklerde yer alan hükümler incelenmelidir.

T.C. Anayasasının 169/2 maddesine göre “*Devlet, ormanların korunması ve sahalarının genişletilmesi için gerekli kanunları koyar ve tedbirleri alır. Yanan ormanların yerinde yeni orman yetiştirilir, bu yerlerde başka çeşit tarım ve hayvancılık yapılamaz. Bütün ormanların gözetimi Devlete aittir. Devlet ormanlarının mülkiyeti devrolunamaz. Devlet ormanları kanuna göre, Devletçe yönetilir ve işletilir. Bu ormanlar zaman aşımı ile mülk edinilemez ve kamu yararı dışında irtifak hakkına konu olamaz.*”

Anayasanın içeriğinde yer alan kamu yararı ve irtifak hakkı konularını tanımlamak gerekirse:

Kamu yararı: Kamunun gereksinimleriyle veya ulusal birliğin, devletin gereksinimleriyle ilgili olan ve bunları karşılayan topluma, ulusa, devlete istifadeler sağlayan yarar şeklinde tanımlanmıştır (Yılmaz, 2005).

İrtifak Hakkı: Bir taşınmaz malikinin gayrı menkulü üzerinde başka bir şahsa veya gayrı menkule yararlanma veya kullanma şeklinde veyahut bir şey yapmama veya kullanmamayı taahhüt eden bir aynı hak meydana getirmesi şeklinde tanımlanmaktadır (Özcan, 1975)

4.1 Orman Kanununda İzin-İrtifak Hakkının Geçmişi ve Mevcut Durum

Ülkemizde ormanlardan faydalanmak için sürdürülebilirlik ormancılık anlayışının benimsendiği ve çağdaş ormancılık politikası dönemi ilk çıkarılan 1937 tarih 3116 sayılı Orman Kanunu ile başlamış ve günümüze kadar birçok kez değiştirilmiştir. Tez konusu oluşturan izin işlemleri hakkında çıkarılan ilk kanunun ilgili maddelerinden başlanılarak tarih sıralamasına göre izin-irtifak işlemleri hakkında hukuksal değişimler ayrı konu başlıklarında gösterilmiştir.

4.1.1 1937 Tarih ve 3116 Sayılı Orman Kanunu

Cumhuriyet döneminin ilk Orman Kanunu 1937 tarihli 3116 sayılı kanundur. Kanunun üçüncü faslı, “*Devlet ormanlarının satılması ve bunlar üzerinde irtifak hakkı tesisi ve bu ormanlara civar köylerin hakları*” başlığını taşımakta olup, ilgili 16’ncı madde bu fasıl içinde yer almaktadır. İlgili maddeye göre; “*Devlet ormanlarının toprağı ile birlikte şahıslara veya müesseselere devir ve temlik bir kanun ile izin alınmasına ve bunlar üzerinde herhangi bir şekilde irtifak hakkı tesisi vekiller heyetince karar verilmesine bağlıdır*” denilmiştir. Fakat bu fasıl yeteri kadar açıklayıcı değildir. Neden izin verilmesi gerektiği, kaç yıllık izin verileceği, izin verilmeyecek durumlar hakkında hiçbir bilgi vermemiştir.

3116 sayılı Orman Kanununu 31.6.1956 yılında yürürlükten kaldıran ve halen yürürlükte bulunan 6831 sayılı Orman Kanununun 17’nci maddesinde irtifak haklarına yönelik düzenlemeler yapılmıştır.

4.1.2 1956 Tarih ve 6831 Sayılı Orman Kanunu

31.6.1956 yılında, 3116 Sayılı Kanunu (s.k.) yürürlükten kaldıran ve halen yürürlükte bulunan 6831 s.k. yürürlüğe girdiği ilk halinde izinleri düzenleyen 17’nci maddesi şu şekildedir: “*Ormanlarda umumi sıhhat ve emniyet ve menfaat icabı veya estetik ve turistik*

bakımdan yapılacak her nevi bina ve tesisat ile orman hasılatı işleyeceklerin ve kullanacakların yapacakları bina ve her nevi tesisat için Ziraat Vekâletinden izin alınır” 115’inci maddesinde ise *“Devlet ormanları üzerinde irtifak hakkının Maliye ve Ziraat Vekaletlerinin tasvibine bağlıdır”* denilmiş ve irtifak hakkına değinilmiştir.

6831 s.k.’un ilgili maddelerinde belirli yıllarda değişiklikler yapılmış ve yeni bentler eklenmiştir. İzin ve irtifak hakkındaki değişimler tarih sıralamasına göre şu şekilde incelenmiştir.

4.1.2.1 1983 Tarihli ve 2896 Sayılı Kanunla Değişiklik

2896 s.k., 6831 s.k. ’nun birçok maddesinde değişiklik yapmıştır. İzin konusunun geçtiği ilgili 17’nci madde Şekil 4.1’deki gibi değiştirilmiştir.

“Turizm bölge, alan ve merkezleri dışında kalan Devlet ormanlarında; kamu yararına olan her türlü bina ve tesisler ile orman ürünlerini işleyeceklerin yapacakları bina ve tesisler için gerçek ve tüzelkişilere Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Tanım ve Orman Bakanlığınca, intifa için 'kullanım bedeli karşılığında izin verilebilir. Bu izin üzerine tesis edilecek intifa hakkı süresi kırk dokuz yılı geçemez. Bu süre sonunda bütün bina ve tesisler bedelsiz ve eksiksiz olarak Hazineye devredilir. Ancak, işletmelerin başarılı olduğu, konusuyla ilgili bakanlıkça belgelenen hak sahiplerinin intifa hakkı Tarım ve Orman Bakanlığınca; yer, bina ve tesislerin rayiç değeri üzerinden belirlenecek yıllık bedelle doksandokuz seneye kadar uzatılabilir. Bu durumda Hazineye devir işlemi bu uzatma sonunda yapılır. Bu suretle yapılmasına izin verilen bina ve tesislerin amaç dışı kullanılması yasaktır.

Yukarıdaki fıkrada belirtilen bina ve tesislerin, hükmi şahsiyeti haiz amme müesseselerine ait ormanlarda veya hususî ormanlarda yapılmak istenmesi halinde, Maliye Bakanlığının görüşü alınmaksızın Tarım ve Orman Bakanlığınca izin verilebilir. Bu takdirde, kullanım bedeli, süresi, yapılan bina ve tesislerin devri gibi hususlar genel hükümlere uygun olarak taraflarca tespit olunur”

Şekil 4.1. 2896 sayılı Kanun ile Değiştirilen 17.madde

Bu değişiklikle ilk kez kamu yararı kavramı gündeme gelmiştir. Maddede izin kullanım amaçları kısıtlı olarak açıklanmıştır. Kamu yararına olan tesisler için 49 yıllığına izin verilebileceği belirtilmiş fakat kamu yararına yapılacak tesislere açıkça değinilmemiştir.

4.1.2.2 1987 Tarih ve 3373 Sayılı Kanunla Değişiklik

6831 s.k. 17'inci maddesinde, 3373 s.k. 'la yapılan değişimler; 2896 s.k.'daki intifa hakkı kavramını çıkarmış, sadece izin kavramı bırakılmıştır. İzin süresi biten tesisler Hazineye devredilir hükmü, Orman Genel Müdürlüğü tasarrufuna geçer olarak değişmiştir.

4.1.2.3 2004 Tarihli ve 5192 Sayılı Kanunla Değişiklik

6831 s.k. 17'inci maddesinde, 5192 s.k. 'la yapılan değişimler; Kamu yararı olan her türlü bina ve tesislerde açıklık getirmek amacıyla, kamusal bazı hizmetlerin adına değinilerek, enerji hizmeti de ilk defa bu değişiklikle kanunda yerini almıştır.

Ayrıca, kamu kurum ve kuruluşlarına istinaden “...Devletçe yapılan ve/veya işletilenlerden bedel alınmaz” ve izin süresi biten tesisler için “...Söz konusu tesisler Orman Genel Müdürlüğü veya Çevre ve Orman Bakanlığı ihtiyacında kullanılabilir veya kiraya verilmek suretiyle değerlendirilebilir” denilerek zaruret durumunda ormanlık saha da yapılacak tesislerde kamu hizmet gücünü düşürmek amacıyla kurumlara inisiyatif göstermiştir.

4.1.2.4 2010 Tarihli ve 6001 Sayılı Kanunla Yapılan Değişiklik

6831 s.k. izin irtifak konusunda değişimler yapan ve yeni maddeler ekleyen 6001 s.k.'la yapılan değişimler:

Kamu yararı bulunan hizmetlerin genelleştirmek yerine özelleştirmek amacıyla bazı hizmetlerin isimleri eklenmiştir. Turizm tesislerinin kiralanması hakkında, genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına verilen bedelsiz izinlerin özelleştirme uygulamaları kapsamında işletme hakkının devri hâlinde, genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına verilen bedelsiz izinlere konu tesislerin yap-işlet-devret modeli esas alınarak yaptırılması ve işlettilmesi halinde, hakkında Ek Madde 11 eklenerek modellerde uygulama biçimi açıklanmıştır.

Ayrıca, eklenen bu madde doğrudan ormanlık sahada enerji tesisleri bulunan EÜAŞ ve TEDAŞ'ı etkiler. Söz konusu kurumlar özelleştirilerek mülkiyeti kendinde kalmak kaydıyla işletme haklarını özel şirketlere devretmiştir. Bu hüküm Ek Madde 11/d bendinde

şöyle yer almıştır:

“Kamu kurum ve kuruluşlarına verilen bedelli izinlerin özelleştirme uygulamaları kapsamında işletme hakkının devri halinde taahhüt senedinde yer alan bedeller dışında işletme hakkı bedeli üzerinden herhangi bir bedel alınmaz. İzinler, ilgili kamu idareleri veya kamu kurum ve kuruluşları adına devam eder. Ancak taahhüt senetlerinde yer alan haklar işletme süresi içinde aynı şekilde işleticiler tarafından kullanılır ve yükümlülükler yine işletme süresi içinde işleticiler tarafından yerine getirilir.”

İlgili maddeye göre; TEDAŞ ve EÜAŞ Genel Müdürlüğüne ait yukarıda zikredilen modeller ile devredilmiş ormanlık sahadaki tesislerinin şu anki uygulama durumunu ifade etmiştir.

4.1.2.5 14.03.2013 Tarih, 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Yapılan Değişiklikler

Bazı durumlarda 6831 s.k. ek madde eklenmeyerek veya ilgili maddelerde değişiklik yapılmayarak, elektrik üretimi, iletimi, dağıtımı, vb. faaliyetlerin hukuksal dayanağı olan 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile doğrudan Orman Kanunu'ndaki ilişkili maddeler eklenip çıkarılmaktadır.

Geçici Madde 4 yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı elektrik üretim tesisleri ve bunlara tesis, ulaşım yolları ve şebeke bağlantı noktasına kadar ki enerji nakil hattı için ile ilgilidir. Bu tesislerden ormanlık alana denk gelenler için izin verileceği belirtir ve bedelli izinlerde uygulanacak indirimleri belirtmiştir.

Ek Madde 2 de ise, 6831 sayılı Orman Kanunu kapsamındaki ormanlar ile Milli Parklar Kanunu kapsamındaki sahalarda yapılacak olan, enerji iletim ve dağıtım tesislerine ilişkin verilecek izinlerde uygulanacak indirim eklenmiştir. Bu tesislerin süre uzatımında bir bedel ödenmeyeceğini vurgulamıştır.

Maddenin ilk yayımlandığı tarihten itibaren bir yıl süre içerisinde tüm tesislerin izinli hale getirilmesi ilgili kurumlardan talep edilmiştir. Bu durum ormanlarda izinsiz tesislerin

olduğunun ve kurumların bu tesisleri izinli hale getirmek amacıyla çalışmalar yapıldığının göstergesidir.

4.1.2.6 Mevcut Durum

6831 sayılı Orman Kanunu'nda yıllar itibariyle birçok değişiklik yapılmasına karşın, enerji ve izin irtifak konusunda herhangi bir değişiklik yapılmamıştır. 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 17, 18, 115, Ek 9, Ek 11 ve Geçici 8'inci maddelerine istinaden izin işlemleri yapılmaktadır. Orman vasfındaki sahalarda kalan elektrik tesislerinin isabet ettiği taşınmazlar yürürlükteki mevzuat gereği kamulaştırılmadığından, bu yerler için 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 17/3'üncü maddesi uygulanır. Orman Kanunu'nda yapılan değişikliklerden yukarıda bahsedildiği gibi kanunların tamamlayacağı yönetmelikler hakkında bilgi vermek gerekmektedir.

4.1.3 Orman Kanununa Göre İzin ve İrtifak Konusunda Çıkarılmış Mülga ve Yürürlükteki Yönetmelikler

Orman Kanununda izin verilecek kamu yararı ve özel durumlar hakkında genel olarak bilgi verilmiştir. Fakat izin işlemlerinin ne şekilde uygulanacağına dair bilgiler idari olarak yönetmelikler düzenlenmiştir. 1988 yılına kadar 3116 ve 6831 Sayılı Orman Kanunlarına göre verilmiş izin, intifa, irtifak, muvafakat ve imtiyaz haklarını düzenleyen tebliğ, tamim, talimat ve emirler vardır. Tarih sıralamasına göre Şekil 4.2'de verilmiştir.

- “7/2/1988 tarih ve 19718 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 6831 sayılı Orman Kanununun 16, 17, 18 ve 115 inci Maddeleri Gereğince Yapılacak Arazi Tahsisleri ve Verilecek İzinlere Ait Yönetmelik”
- “5/4/1995 tarihli ve 22249 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Orman Arazilerinin Tahsisi Hakkında Yönetmelik”
- “22/3/2007 tarihli ve 26470 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Orman Sayılan Alanlarda Verilecek İzinler Hakkında Yönetmelik”
- “15/09/2011 tarihli ve 28055 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Orman Kanununun 17 ve 18 inci Maddelerinin Uygulama Yönetmeliği”
- “18/04/2014 tarihli ve 28976 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Orman Kanununun 17/3 ve 18 inci Maddelerinin Uygulama Yönetmeliği” (yürürlükte bulunan yönetmeliktir).

Şekil 4.2. İzin ve İrtifak Konusunda Çıkarılmış Mülga ve Yürürlükteki Yönetmelikler

4.1.3.1 Orman Kanununun 17/3 ve 18’inci Maddelerinin Uygulama Yönetmeliği ve İş Akışı

18.04.2014 tarih, 28976 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Orman Kanununun 17/3 ve 18’inci Maddelerinin Uygulama Yönetmeliği” ile 6831 sayılı Orman Kanunu’nun 17/3, 18, 115, Ek 9, Ek 11 ve Geçici 8’inci maddelerine göre verilecek izinlere ve bu izinlerden tahsil edilecek bedellere ait iş ve işlemlerin düzenlenmiş olduğu görülmektedir.

Orman Kanununun 17/3 ve 18’inci Maddelerinin Uygulama Yönetmeliğinin 4/1’inci maddesi Şekil 4.3’te verilmiştir.

Madde 4/1

“Ormanlık alanlarda kamu yararı ve zaruret bulunması halinde; yol, liman geri hizmet alanı, havaalanı, demiryolu, teleferik hattı, tünel gibi ulaşım tesislerine; patlayıcı madde emniyet alanı, yer altında yapılacak patlayıcı madde deposu, savunma ve güvenlik tesislerine; enerji nakil hattı, trafo binası, enerji üretim santralleri, ölçüm ve gözlem istasyonları gibi enerji tesislerine; telefon iletim hattı, iletişim panosu, ölçüm istasyonu, R/L tesisleri, radyo-televizyon verici istasyonu ve antenleri, elektronik haberleşme sistemlerine ait baz istasyonları, fiber optik kablo gibi haberleşme tesislerine; su arama, jeotermal kaynak ve doğal mineralli su arama, su kuyusu, kaptaj, su isale hattı, su deposu gibi su tesislerine; atık su tesislerine; petrol ve doğalgaz boru hattı; alt yapı tesislerine; katı atık aktarma istasyonu, katı atık bertaraf ve düzenli depolama tesislerine; ruhsata dayalı petrol ve doğalgaz arama, işletilme ve yeraltı doğalgaz depolanmasına ilişkin tesislere; yeraltı depolama tesislerine; baraj; gölet; sokak hayvanları bakımevi; mezarlık tesislerine; sağlık ocağı, hastane gibi sağlık tesislerine; ilk, orta, lise ve dini eğitim tesisi ile dini eğitim tesisine bağlı uygulama maksatlı ibadethane tesisi gibi eğitim tesislerine; futbol sahası, kapalı spor salonu, atış poligonu gibi spor tesislerine ve bunlarla ilgili yer, bina ve tesislere izin verilebilir.”

Şekil 4.3. 17/3 ve 18’inci Maddelerinin Uygulama Yönetmeliğinin 4/1’inci maddesi

Yönetmelik içinde tezin konusun oluşturan enerji hakkındaki maddeler ve izin akışı alt başlıklar halinde değerlendirilmiştir.

4.1.3.2 Orman Kanununun 17/3 ve 18’inci Maddelerinin Uygulama Yönetmeliğine Göre Müracaat Evrakları

Orman Kanunu’nun 17/3 ve 18’inci Maddelerinin Uygulama Yönetmeliği incelendiğinde enerji tesisleri için gerekli olan müracaat belgeleri Şekil 4.4.’de sıralanmıştır.

- 1) Talep yazısına ek olarak;
- a) "1/25000 ölçekli harita veya krokisini,"(Ek 1)
  - b) "Meşcere haritasını,"(Ek 2)
  - c) "1/1000 veya uygun ölçekli vaziyet planını,"(Ek 3)
  - ç) "Koordinat özet çizelgesini,"(Ek 4)
  - d) "Orman kadastro haritasını,"(Ek 5)
  - e) "Su izinlerinde yeraltı suyu arama belgesini, kullanma belgesini, ruhsatını veya kira sözleşmesini, enerji izinlerinde önlisans veya lisansını, petrol-doğalgaz izinlerinde ruhsatını, liman geri hizmet alanı izinlerinde deniz yüzeyinin kiralandığına ilişkin sözleşmesini, define arama izinlerinde define arama ruhsatını,"
  - f) "Okul, hastane, sağlık ocağı gibi bina izinlerinde, hidroelektrik santral tesislerinde santral binası, rüzgâr enerji santrallerinde türbin alanları, termik, doğal gaz çevrim, nükleer güç santrallerinde, katı atık bertaraf ve düzenli depolama tesisi, atık su arıtma, sokak hayvanları bakımevi, su arıtma, liman geri hizmet alanı, havaalanı, spor tesisi ve balık üretme tesisi izinlerinde; 1/1000 ölçekli mevzi imar planını veya ilgili idareden alınacak imar planı gerektiren yapı ve tesislerden olmadığına dair yazıyı,"
  - g) "ÇED Yönetmeliği kapsamına giren tesisler için ÇED belgesini,"(Ek 6)
  - ğ) "Bedelli izinlerde talep edilen sahada yapılacak tesislerin, metraj cetveli ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, ilgili Devlet idareleri veya kamu kurum ve kuruluşlarınca belirlenecek cari yıl birim fiyatlarına veya proforma faturalarına göre hazırlanmış keşif özetlerini,"(Ek 7)
- "dört takım ekleyerek kesin izin için veya (a), (b), (c), (ç), (d) ve (e) bentlerinde belirtilen belgeleri ekleyerek ön izin için Bölge Müdürlüğüne müracaatta bulunurlar."
- 2) "Mevzuat gereği alınması gereken ilgili kurum görüş yazıları, talep sahibi tarafından müracaat evrakına eklenir. Müracaat sahibinin talebi halinde, ilgili kurum görüş yazıları orman idaresi tarafından istenir."
- 3) "İzin talebine ait tüm bilgi ve belgeler dijital ortamda Bölge Müdürlüğüne verilir."

Şekil 4.4. Enerji Tesisleri İçin Gerekli Olan Müracaat Belgeleri

Yönetmelikte yazan bu maddeler harici müracaat dosyasına uydu görüntüsü (Ek 8) ve izin kapalılık dağılımını gösteren tablo (Ek 9), izin sürecinin hızlanması ve yedek kaynak göstermesi amacıyla izin müracaat dosyasına eklenebilir.

4.1.3.3 Orman Kanununun 17/3 ve 18'inci Maddelerinin Uygulama Yönetmeliğine Göre Müracaat Şekli

İlgili yönetmeliğin 13.maddesine göre; “Devlet idareleri ile Kamu kurum ve Kuruluşları ise bağlı oldukları Bakanlıklarının veya Genel Müdürlüklerinin resmi yazısı ile yetki devri varsa taşra birimleri tarafından, özel hukuk tüzel kişileri ise vekâleten müracaat durumunda vekaletname, temsilen müracaatlarda ise yetki belgesini ve faal durumuna ilişkin ilgili kurumlardan alınan belgeyi ve imza sirkülerini, gerçek kişiler ise vekâleten müracaatlarda vekaletname ve imza sirkülerini,” izin talep yazılarına eklemesine müteakip bölge müdürlüğüne müracaatta bulunur.

4.1.3.4 Orman Kanununun 17/3 ve 18'inci Maddelerinin Uygulama Yönetmeliğine Göre Diğer Hususlar

İlgili yönetmeliğin 14.maddesine göre; “Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile kamu kurum ve kuruluşları bünyelerinde görevli orman mühendisi veya orman yüksek mühendislerince düzenlenenler hariç olmak üzere talep alanlarının 1/25000 ölçekli memleket haritası, orman kadastro ve meşcere haritası üzerinde gösterilmesi, kademeli kapatma planı ve ağaç röleve planı ormancılık bürosu tarafından düzenlenerek imzalanmakta olup konuya ilişkin belgeler müracaat dosyasına eklenir” (Ek 10).

Bu madde ormancılık bürolarına ve orman mühendislerine bir iş imkânı sağlamıştır. Bir kamu kurumu ormanlık sahadan izin alabilmek için, ihale yöntemi ile ormancılık bürolarıyla anlaşma yapmalı veya bünyesinde orman mühendisi bulundurarak izin müracaat dosyası hazırlatılmalıdır. Aynı maddenin ikinci bendinde;

“1/25000 ölçekli memleket haritası, orman kadastro haritası, meşcere haritası, kademeli kapatma planı, ağaç röleve planı, vaziyet planı ile koordinat özet çizelgeleri orman mühendisleri odası heyeti tarafından kontrol edilir ve uygunluğu onaylanır” denilmiştir.

Bu sayede ormancılık bürolarının denetimli bir şekilde dosya hazırlaması ve bölge müdürlüğüne dosya iletilmeden ön kontrol yapılmış olacaktır. Aksi takdirde orman idarelerinin inceleme süresi artmakta ve hizmet gecikmesi oluşturabilir. Aynı maddenin üçüncü bendinde ise;

“Keşif özetleri ve keşif özetlerinin vaziyet planlarına uygunluğu kontrol edilerek bölge müdürlüğü makine ikmal şube müdürlüğüne onaylanır” denilerek bedelsiz izinlerde veyahut köylere hizmet götürmek amaçlı yapılan tesislerde metraj ve keşif özeti istenmeyeceği düzenlenmiştir. Çünkü erozyon ve ORKÖY bedelleri bu tesislerde ödenmemektedir. Ayrıca orman kadastrou tamamlanmamış ise de orman kadastro haritası istenmez. Çünkü kadastro tamamlanınca ormanlık sahalarda eksilme ve çoğalma söz konusu olabilmektedir.

4.1.3.5 Orman Kanununun 17/3 ve 18’inci Maddelerinin Uygulama Yönetmeliğine Göre Talep Sahibi ve Orman İdaresi

Talep Sahibi

Ülkemizde genel olarak enerji tesislerini kamu kuruluşlarından Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, EÜAŞ (Elektrik Üretim A.Ş), TEİAŞ (Türkiye Elektrik İletim A.Ş) ve TEDAŞ (Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş.) ve benzeri enerji ile ilgili kurumlar olabileceği gibi diğer kamu kurum ve kuruluşları veya gerçek ve tüzel kişilerde olabilir.

Orman İdaresi

Ülkemizde ormanların idaresi Tarım ve Orman Bakanlığı, Orman Genel Müdürlüğü ve Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğüdür. Ormanlık sahaya isabet eden tesis hangi kurumun idaresinde ise o kurumdan izin istenir ve kurumlar izin vermeden önce diğer idareden talep sahibinden muvafakat almasını isteyebilir. Ormanlık sahada kalan tesisler için verilecek enerji izinlerinde yetki Cumhurbaşkanlığınca Tarım ve Orman Bakanlığına verilmiş olup, Bakanlıkta Orman Genel Müdürlüğü ve Orman Genel Müdürlüğü ve Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğünü yetkili kılmıştır.

İzin oluru verme yetkisi iznin türüne göre değişkenlik gösterebilir. Örneğin; enerji üretim santralleri izinleri Bakanlıkça verilmekte olup, enerji iletim/dağıtım tesislerine ait nakil hatlarının izinleri Orman Genel Müdürlüğüne verilmektedir. Tarım ve Orman Bakanlığının yetki yönergesinde hangi mevkiinin yetkili olduğu yazmaktadır.

4.2. Orman Genel Müdürlüğünden Enerji İzinlerinin Alınması

Ülkemizde ormanların tamamına yakını devletin hüküm ve tasarrufu altında olup büyük çoğunluğu Orman Genel Müdürlüğü tarafından idare edilmektedir. Orman Kanununun

17/3 ve 18'inci Maddelerinin Uygulama Yönetmeliğine ve Genel Müdürlük nezdinden alınan talimat ve yönergelere göre izin işlemlerini yürütülmektedir. T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı, Orman Genel Müdürlüğü Yetki Devri, İmza ve İş Bölümü Yönergesinde ormanlık alanda verilecek tüm izinlerde yetkili makam olarak belirtilmiştir. Orman Genel Müdürlüğünün tasarrufu altında “6831 sayılı Orman Kanunu'nun 17/3, 18, 115, Ek 9, Ek 11 ve Geçici 8'inci maddelerine” göre verilecek izinlerin yetki durumuna göre Orman Genel Müdürü tarafından “Olur” verilmekte olup, izin iptallerinde ise Orman Bölge Müdürlüklerini yetkili kılmıştır. Yönetmeliğin inceleme ve değerlendirme başlıklı 7'nci maddesi Şekil 4.5'te verilmiş olup şu şekilde değerlendirilmiştir.

Madde 7/3 “bölge müdürlüğü yapılan müracaatı öncelikle evrak üzerinde inceler, eksiklikler varsa on işgünü içinde müracaat sahibine bildirir. Eksiklikler tamamlanuncaya kadar talep değerlendirmeye alınmaz. Evrakın tam olması halinde heyet tarafından arazi üzerinde gerekli incelemeler yapılarak, talebin Devlet ormanlarına isabet eden kısımları için ön izin veya kesin izin raporu düzenlenir” (Ek 11)

Madde 7/4 “Ormanlık alandan verilen izin, müracaat sahibine tebliğ edilir. Tebligat tarihinden itibaren en geç üç ay içerisinde izin sahibinden teminat, bedeller ve onaylı taahhüt senedi alınır” (Ek 12)

Madde 7/4 “Tebliğat tarihinden itibaren üç ay içerisinde bedellerin yatırılmaması, teminatın veya onaylı taahhüt senedinin verilmemesi halinde ise saha teslimi yapılmaz, her hangi bir bildirim gerek kalmaksızın izin iptal edilir. İptal işlemi ilgiliye bildirilir” (Ek 13)

Madde 7/5 “İzin başlangıç tarihi, izin olurunda ayrıca izin başlangıç tarihi belirtilmemiş ise izin olurunun verildiği tarihtir. İznin uzatıldığı durumlarda izin başlangıç tarihi ilk iznin verildiği tarihtir”

Madde 7/6 “İzin verilen alanın diğer kanunlar uyarınca izin, görüş, muvafakat alınması gereken yerlerden olması halinde izin sahibince gerekli izin, muvafakat ve görüşler alınarak çalışma yapılır”

Madde 23 “Talep sahasının bir kısmının veya tamamının bir başka izin alanına isabet etmesi halinde daha önce verilen izin sahibinin muvafakatı aranır, muvafakat verilmemesi halinde İdarece resen izin verilebilmektedir.”

Şekil 4.5. 17/3 ve 18.madde İzinlerinin İnceleme Değerlendirmesi

İlgili hükümlere göre talep sahibince mevcut izinle ilgili gerekli tedbirler alınmak koşulu ile çalışmaya izin verilir ve her türlü zarar ziyandan sorumlu olacağına dair ek taahhüt senedi alınır. İznin başlangıç tarihi, iptal edilmesi, gereken durumlar, iznin süresinin

uzatılması gibi durumlar bu ilgili maddelerde açıklanmıştır.

Orman Genel Müdürlüğünün tasarrufu altında bulunan sahalarda için izin işlemlerinin iş süreci Şekil 4.6’te belirtilmiştir. Şekilden görüldüğü üzere işlemler kısaca; talep sahibinin orman bölge müdürlüğüne izin müracaatında bulunması ile başlamaktadır. Bölge müdürlüğü evrakları eksiksiz olan başvuruları izin sahasının bağlı olduğu işletme müdürlüğüne gönderir. İşletme müdürlüğünde izin komisyonu karar ve hem müracaat dosyası hem de arazi üzerinde incelemeler yapar. Sonuç olarak bir rapor hazırlayarak bölge müdürlüğüne sunar. Bölge müdürlüğü raporu inceler ve uygun görmesi halinde iznin verilmesi için genel müdürlüğe bildirir. İzin oluru aynı hiyerarşi içinde talep sahibine kadar gönderilir ve taahhüt senetlerinin imzalanması ve saha teslimi ile izin işlemi tamamlanır.

4.3 Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğünden Enerji İzinlerinin Alınması

Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğünün de tasarrufunda olan yerlerde iş adımları Orman Genel Müdürlüğü ile aynıdır. Sadece kendi merkez ve taşra teşkilatı ile gereken yazışmalar yapılır ve izin işlemleri tamamlanır. Fakat 6831 s.k. haricinde kendi kanunu ve yönetmeliği vardır.

09.08.1983 sayılı 2873 sayılı Milli Parklar Kanununun 7'nci maddesi kamu kurum ve kuruluşlarına, 8'inci maddesi gerçek ve özel hukuk tüzel kişilerine verilecek izinler hakkında bilgi vermektedir (Şekil 4.7.).

Madde 7: "Milli park veya tabiat parklarında, planlarına uygun olması şartıyla, kamu kurum ve kuruluşları tarafından yapılacak her türlü plan, proje ve yatırımlara Orman ve Su İşleri Bakanlığınca izin verilebilir ve uygulamalar bu Kanun hükümlerine göre denetlenir. Ancak; bu Kanun kapsamına giren yerlerde tarihi ve arkeolojik sahalarda kazı, restorasyon ve bilimsel araştırmalar Kültür ve Turizm Bakanlığının iznine tabidir"

Madde 8: "Turizm bölge, alan ve merkezleri dışında kalan milli parklar ve tabiat parklarında kamu yararı olmak şartıyla ve plan dâhilinde, turistik amaçlı bina ve tesisler yapmak üzere gerçek ve özel hukuk tüzelkişileri lehine Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Orman ve Su İşleri Bakanlığınca izin verilebilir. Bu izin üzerine gerçek ve özel hukuk tüzelkişileri lehine tesis edilecek intifa hakkı süresi kırkdokuz yılı geçemez. Bu süre sonunda bütün tesisler eksiksiz olarak Hazineye devredilir. Ancak, işletmesinin başarılı olduğu Kültür ve Turizm Bakanlığınca belgelenen hak sahiplerinin intifa hakkı, Orman ve Su İşleri Bakanlığınca tesisin rayiç değeri üzerinden belirlenecek bedelle doksandokuz seneye kadar uzatılabilir. Bu durumda Hazineye devir işlemi bu uzatma sonunda yapılır. Milli park ve tabiat parklarının gelişme planları kesinleşmeden bu Kanunda sözü edilen izin verilemez"

Madde 10: "Tabiat anıtları ve tabiatı koruma alanlarında 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun ilgili hükümleri saklı kalmak kaydıyla kullanma izni verilemez veya irtifak hakkı tesis edilemez"

Şekil 4.7. Milli Parklar Kanunu'na Göre Verilen İzinler

DKMP ile Kùltür ve Turizm Bakanlığının koordineli bir alışma yapmaktadır. Bazı izinlerde Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu Kararı ile Kùltür Varlıklarını Koruma Kurulundan kararlar istenmektedir. İzin işlemlerinin ne şekilde yürütüleceği 2873 s.k. göre ıkarılan 1986 tarihli Milli Parklar Yönetmeliğine göre belirlenmiştir.

Elektrik kesin ve zorunluluk arz eden bir kamusal ihtiyaçtır. İlgili yönetmeliğin 23'üncü maddesinde “*Bu yönetmelikte yer alan izin işleriyle ilgili hususlar dışında 6831 sayılı Orman Kanununun ilgili hükümleri ve buna bağlı mevzuata göre hareket edilir*” demekte olup, DKMP iş akışı Şekil 4.6'te belirtilen OGM iş akışında olduğu gibidir. Sadece kendi merkez ve taşra teşkilatı işlemleri yürütür.

4.4 Ödenecek Bedeller

Orman Kanununun 17/3 ve 18'inci Maddelerinin Uygulama Yönetmeliği incelendiğinde üçüncü bölümde Madde 8'den Madde 12'ye kadar bedeller hakkında hususlar belirlenmiştir. İlgili maddelere göre enerji tesisleri için genellikle kesin izin bedelleri alınır. Fakat tesisin durumuna göre ek ilave bedeller veyahut indirimler de mevcuttur.

Kesin İzin Bedelleri:

Ağaçlandırma bedeli,

Arazi izin bedeli,

ORKÖY bedeli

Erozyon bedelleridir.

Bedellerin ne şekilde hesaplandığı, enerji tesislerine ilişkin yönetmelikteki indirimler ve bazı ödemelerden muafiyetleri Tablo 4.1'de gösterilmiştir. Bedellerdeki indirimler, indirimin olacağını belirten ilgili kanun ve yönetmeliğin Resmi Gazete 'de yayınlanma tarihinden sonra yapılacak tesisleri kapsar. Yönetmelik hükümlerine göre alınacak tüm bedeller ve teminat Genel Müdürlüğün bildirdiği hesaba yatırılır. Bedellerin ödeme dekontları onaylanan taahhüt senedi ile birlikte gönderilir. Kamu kurumlarının yetkilileri taahhüt senedini onaylar, gerçek ve tüzel kişiler noter tarafından onaylatır.

Tablo 4.1: Orman İzin Bedellerine İlişkin Açıklama Tablosu

ORMAN İZİN BEDELLERİNE İLİŞKİN AÇIKLAMA TABLOSU				
Orman İzin Bedelleri	Hesaplanma Yöntemi	Elektrik Dağıtım/İletim/Üretim Tesisleri	Köylere Hizmet Götüren Elektrik Dağıtım Tesisleri (Orman Kanununun 17/3 ve 18'inci Maddelerinin Uygulama Yönetmeliği'nin 8/4'üncü Maddesi kapsamında olan tesisler)	Yenilenebilir Tesislerin Bağlantı Hatları (6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun Geçici Madde 4 kapsamında olan tesisler)
Arazi İzin Bedeli	* İzin alanının metrekaresi, cari yıl ağaçlandırma birim metrekaresi bedeli, bu Yönetmeliğin ekinde yer alan izin türü katsayısı (Ek-1), ekolojik denge katsayısı (Ek-2) ve il katsayısının (Ek-3) çarpımlarının sonucu hesaplanır. * İzin süresince her yıl defaten (peşin) ödenir. * Müteakip yıllara ait arazi izin bedeli BAK (Bedel Artış Katsayısı) oranında artırılmak suretiyle tespit edilerek bildirim gerek kalmaksızın her yıl izin başlangıç tarihinde defaten (peşin) ödenir. (Ayrıca KDV ödenecektir.)	%50 indirimli ödenir.	% 95 indirimli	İzin Başlangıç tarihinden itibaren ilk 10 yıl %85 indirimli ödenir.
Ağaçlandırma Bedeli	Orman Genel Müdürlüğüne, Asgari Ücret Tespit Komisyonu tarafından yılın ikinci yarısı için tespit edilen 16 yaşını doldurmuş işçilerin bir günlük normal çalışma karşılığı asgari ücretlerinin 294 gün/hektar katsayısıyla çarpımı sonucu belirlenen ağaçlandırma birim hektar bedelinin, izin alanı ile çarpımı sonucu hesaplanır. (Ayrıca KDV ödenecektir.)	Ödenir	Muaf	Ödenir
Erozyon Bedeli	Tesisin ormanlık sahada kalan kısmının proje maliyet bedelinin % 2'si alınarak bulunur. (Ayrıca KDV ödenecektir.)	Ödenir	Muaf	Muaf
Orkøy Bedeli	Tesisin ormanlık sahada kalan kısmının proje maliyet bedelinin % 3'ü alınarak bulunur. (Ayrıca KDV ödenmeyecektir.)	Ödenir	Muaf	Muaf

Yukarıdaki tabloda görüldüğü gibi tesislerde ödenen bedeller iznin türüne göre değişmektedir. Bu bedellerden arazi izin bedeli her yıl, diğer bedeller izin başlangıcında bir defaya mahsus defaten alınır.

Arazi izin bedeli izin başlangıç tarihi esas alınarak herhangi bir bildirim gerek kalmaksızın her yıl peşin ödenir. Orman idaresi peşin ödeme aldığı için izin sahibinin ödeme yapmaması durumunda mağduriyet yaşamaz ve izni hemen durdurabilir.

Müteakip yıllara ait arazi izin bedeli “*BAK (Bedel Artış Katsayısı: Her yıl bir önceki yıla ilişkin olarak 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca belirlenen yeniden değerlendirme oranı) oranında artırılmak suretiyle tespit edilerek bildirim gerek kalmaksızın izin başlangıç tarihinde defaten tahsil edilir.*” Arazi izin bedelinde çarpan katsayılar Ek 14’te gösterilmiştir. BAK oranı kullanılmadan önce deflatör oranı veya ÜFE oranı kullanılmıştır.

Ayrıca taahhüt senetleri ve ödeme dekontları ile birlikte yapılan işleme esas damga vergisi vardır. Damga vergisi dekontu diğer ödeme dekontları ile birlikte orman idaresine iletilir. Damga vergisi hesaplanırken Taahhüt Senedinin imzalandığı tarihteki kalan izin süresi esas alınır. Damga Vergisi: Arazi İzin Bedelinin (KDV hariç) izin süresiyle (yıl olarak) çarpımı sonucunda bulunacak tutarın 0.00948 ile çarpımı sonucu ödenecektir.

Bahse konu izinler için yönetmelikte yazan kamu idareleri ile kuruluşlarından ve ön izinlerden teminat alınmayacağı belirtilerek, teminat alınacaksa; “*bir hektar için cari yıl ağaçlandırma bedelinden az olmamak kaydıyla cari yıl ağaçlandırma bedelinin onda biri ile izin alanının çarpımı sonucu bulunur. İzin başlangıcında bir defa alınır. Süre uzatımlarında ve izin devirlerinde güncellenir.*” ibaresi yönetmelikte mevcuttur.

“*Yıllık birim fiyatları yayınlanıncaya kadar bir önceki yıl birim fiyatlarına göre hesaplanan proje maliyet bedelleri BAK oranında arttırılmak suretiyle güncellenebilir.*” Yıllık değişkenlik gösteren birim fiyatlarda ortalama BAK oranı ile aynı değerdedir. Birim fiyatlar BAK oranına göre artırılabilir denebilir.

Erozyon ve ORKÖY bedellerinin hesabında projenin ormanlık sahada kalan kısım dikkate alınır (Ormanlık Sahada Kalan Proje Bedeli = Tesisin Tamamının Proje Bedeli/Tesisin

Tüm Uzunluğu* Tesisin Ormanda Kalan Uzunluğu).

17/3 ve 18.madde yönetmeliğinin izin bedelleri başlıklı 9/13-14 maddesinde enerji izinlerine ilişkin:

“Enerji üretim santrali izinlerinde toplam proje bedeli; lisansında belirtilen tesisin toplam kurulu gücün (MWm), orman sayılan alanın proje alanına oranlanması sonucu bulunacak miktarla, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından yayımlanan elektrik piyasasında ilgili kaynak bazındaki toplam birim yatırım tutarının (TL/MWm) çarpımıyla hesaplanır. Enerji iletim ve dağıtım hattı izinlerinde toplam proje bedeli, TEİAŞ ile TEDAŞ tarafından her yılın ocak ayında OGM’ye bildirilecek gerilim türüne göre kilometre başına düşen maliyet bedeli üzerinden hesaplanır.” demektedir. Kurumlar bu şekilde karşılıklı olarak bedellerin hesaplanmasında mutabıklaşır.

Aynı maddenin devamında izin verilen alanın bir kısmının iptali halinde; *“İzin devam eden kısmı için arazi izin bedeli, kısmi iptalden önceki taahhüt senedinde belirtilen bedel üzerinden oranlanarak hesap edilir.”* Orman idarelerinde bedel iadesinden çok mahsuplaşma uygulaması yapılır. Bir sonraki yıllarda ödenecek bedellerden iade tutarı düşürülür.

İlgili yönetmeliğin gecikme zammı başlıklı 10’uncu maddesinde *“Zamanında ödenmeyen bedeller için, izinlerin iptaline ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla bildirimde gerek kalmaksızın 6183 sayılı Kanununun 51 inci maddesinde yer alan gecikme zammı oranında faiz uygulanır. Kısmen ödeme yapılması halinde yapılan ödeme öncelikle faize mahsup edilir.”* denilerek konu hüküm altına alınmıştır. Geçmiş dönemlerde yaşanan en büyük sıkıntılardan biri bedellerin ödenmemesi ve kamu hizmeti sağladığı için hizmetin deplase edilememe durumudur. Orman idareleri bu durumları tespit ettikçe talep sahibine davalar açmış ve gecikme faizleri ile birlikte bu davaları kazanmıştır. Ayrıca orman idaresi ve izin sahipleri izinsiz tesisler veya geçmişte izin bedelleri ödenmeyen tesisler için protokoller imzalamaktadır.

Teminat ve bedellerin iadesi ile ilgili düzenlenen 12’nci madde Şekil 4.8’de verilmiştir.

Madde 12 - Teminat ve bedellerin iadesi

1-İznin herhangi bir sebeple sona ermesi halinde kesin izinde alınan bedeller iade edilmez. Teminat ise, taahhüt senesinde belirtilen yükümlülüklerin yerine getirilmesi durumunda iade edilir. Aksi halde alınan teminat iade edilmez. Teminat borca mahsup edilmez.

2-İzin sahibinin kesin izinden vazgeçtiğini ve faaliyetini durdurduğunu orman idaresine yazılı olarak bildirdiği durumlarda orman idaresince sahanın geri teslim alındığı tarihte tahakkuk eden bedellerin tamamı tahsil edilir, müteakip yıllara ait bedel tahakkuk ettirilmaz.

3-Ancak;

a) İzin sahibinin kesin izin başlangıç tarihinden itibaren bir yıl içinde vazgeçmesi nedeniyle iznin iptal edilmesi ve yatırılan bedellerin ve teminatın iptal tarihinden itibaren en geç üç ay içinde iadesinin talep edilmesi halinde; izin verilen saha içinde hiçbir noktada çalışma yapılmamış olması ve izin öncesi doğal yapının bozulmamış olmasının düzenlenecek raporla tespit edilerek ve bölge müdürlüğünün onayı ile arazi izin bedeli dışındaki bedeller ve teminat faizsiz olarak iade edilir.

b) Verilen kesin iznin Bakanlığın ve/veya Genel müdürlüğün taraf olduğu davalarda yargı kararı nedeniyle iptal edilmesi ve iptalini müteakip altı ay içinde izin sahibinin talep etmesi halinde; izin verilen sahada çalışma yapılmadığının, izin öncesi doğal yapının bozulmadığının heyetçe düzenlenecek raporla tespiti halinde, alınan tüm bedeller ve teminat faizsiz olarak iade edilir.

4-Kesin izin verilen sahanın bir kısmı üzerindeki iznin iptal edilmesi halinde alınan bedeller iade edilmez. Ancak arazi izin bedeli ve teminat yeni duruma göre güncellenir.

5- Ön izin bedeli iade edilmez.

Şekil 4.8. Teminat ve Bedellerin İadesi

Enerji izinlerinde hat güzergâhı değişimi ve artan nüfusa göre enerji beslemesi yapılması durumu fazlalıkla gözükmetedir. Ancak enerji tesislerinin sayısı fazla olduğundan iptal durumunda bedel iadesi yapılmaz, mahsuplaşma yapılır.

4.5 Ülkemizde Ormanlık Sahadaki Enerji Tesislerinin Sayısı ve Alanı

Enerji izin işlemlerinde kullanılan alan ölçü değerleri m²'dir. Fakat ormancılıkta hektar (ha) ölçü birimi kullanılır. Ülkemizde orman varlığı 2015 OGM verisine göre 22.342.935,00 hektardır. Bundan ötürü izin alanları Tablo 4.2'de ha olarak belirtilmiştir. Fakat taahhüt senetlerinde ve izin olurlarında ölçü birimi olarak m² kullanılır.

Tablo 4.2: OGM İzin Verileri (OGM, 2018)

OGM İZİN VERİLERİ		
ENERJİ İZİNLERİ	İzin Sayısı (adet)	Alan (ha)
Balık Üretme Tesisi	290	183,43
Define Arama	8	0,1
Arkeolojik Kazı	25	517,64
Restorasyon	6	26,65
Rüzgar Ölçüm Direği	249	136,14
Hidroelektrik Santrali	837	27.812,64
Rüzgar Enerji Santrali	471	5.643,67
Termik Santral	18	709,25
Nükleer Enerji Santrali	1	1.937,53
Enerji İletim Hatları	10.318	97.222,59
Petrol Boru Hattı	84	1.176,08
Doğalgaz	658	4.612,99
Baraj	553	61.921,45
Gölet	2.211	25.721,87
Ocak	296	133,8
Fabrika ve Hızır Şerit	5.600	1,09
Toplam	21.625	227.756,92

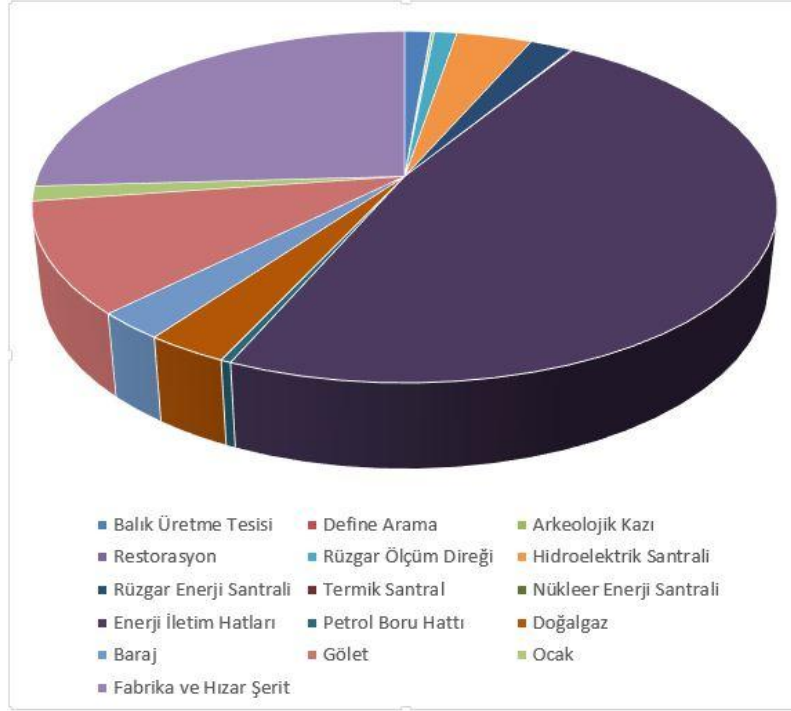
OGM her yıl istatistiksel verilerini 5 yıllık periyodlar ile resmi sitesinde yayımladığından geçmişe ait veriler sitesinde mevcut değildir. Bu itibarla, OGM ile irtibata geçirilerek dilekçe verilip, dilekçeye esas cevapta 2018 yılı itibariyle tabloda görüldüğü gibi 21,625 tesis 227,556,92 ha alan enerji izinlerini oluşturmaktadır. İzinlerin türleri belirtilmiştir.

DKMP tasarrufundaki ormanlık alanlarda 2018 yılı itibariyle 75 adet tesis enerji tesisi bulunmakta olup, bunlardan 5 tanesi doğalgaz boru hattı olup, 574,36 ha alanda bulunmaktadır. Ancak DKMP ve OGM verilerinde bulunan tesisler enerji tesisi başlığı raporlarında sunulsa da tez çalışmasında elektrik enerjisi tesisi konuyu oluşturmaktadır.

Bu tesislerin sayısı şu anda mevcut izinli tesislerin istatistiksel verileridir. Veriler geçmişten günümüze alınan izinlerin taahhüt senetlerindeki bilgilere istinaden hesaplanmıştır. Tabloda görüldüğü gibi en fazla tesis sayısı ve alanı kapladığı enerji iletim hattı başlığı altında bulunan enerji iletim hattıdır (Şekil 4.9). Orman idareleri son zamanlarda enerji izinlerine müsaade ederken alternatif yer varsa veyahut ağaçsız bir alan varsa idare tesis orada yapılıp yapılamayacağı hakkında talep sahibinden görüş

sormaktadır.

Şekil 4.9: OGM İzin Verileri

Konumsal verisi olmayan birçok tesis bulunmakta olup, geçmiş yıllarda alınan izinlerde de teknolojiden dolayı hassasiyet düşük değildir. 1/25.000 lik memleket haritası üzerine elle çizim yapılarak verilen izinler vardır. Bu tür eski izinler alan olarak yanlış bilgiler vermektedir. Tesis daha büyük alanı kaplaması durumu olabileceği gibi daha az bir alanda da bulunabilir.

Ormanlık alanda verilen izinlerden sonra çıkarılan emval orman idaresine aittir. Ormanlık sahada tesis yapılacağı zaman ulaşım yolu gerekiyorsa ayrıca yol izni alınır ve tesis yapıldıktan sonra çevre temizliği yapılması zorunludur. Ayrıca çevre kirliliğine karşı her türlü önlemi almak izin sahibine aittir.

Tesis yapıldığı sırada veya yapıldıktan sonra orman yangınlarına sebep olmamak için her türlü tedbir alınmalıdır. Tablo 4.3'te 2013-2018 yılları arasında enerji tesislerinin neden olduğu orman yangınları adet ve alan olarak verilmiştir. Toplamda 6 yıllık periyotta 4.924,15 ha bir alanda orman ekosistemi yok olmuştur. Orman yangınlarından sonra oluşan tahribatın ve yapılacak tüm masraflar izin sahibinden tahsil edilir. Ancak hiçbir bedelin bu durumun maneviyatını karşılayamayacağı da ortadadır.

Tablo 4.3 2013-2018 Yıllarında Enerji Tesislerinden Dolayı Çıkan Orman Yangınları Dağılımı (OGM 2019)

Enerji Tesislerinden Dolayı Çıkan Orman Yangınları Dağılımı (2013-2018)		
Yıllar	Adet	Alan (ha)
2013	138	819,96
2014	74	83,44
2015	82	231,72
2016	68	2.209,52
2017	66	1.164,94
2018	60	414,57
Toplam	488	4.924,15

Orman yangını çıkması durumunda izin sahibi taahhüt senedinin 12'nci maddesine göre idarenin talebi halinde, her türlü makine ve emrinde çalışan işçi ile orman yangınlarının söndürülmesine yardımcı olmak zorundadır. Ayrıca OGM orman yangınlarına önlem almak için talimatlar yayınlamaya, enerji izin talep alanlarının, yangın gözetleme kulelerinin görüş alanını etkileyip etkilemeyeceği, yangın havuzlarından su alımı aşamasında sıkıntı yaşanıp yaşanmayacağı, yangın söndürme hava araçlarının manevralarını etkileyip etkilemeyeceği vb. gibi konularda ilgili birimlerden görüş alınmasını takiben, izin taleplerinin değerlendirmeye alınacağı belirtmiştir.

4.6 Uygulamada Yaşanan Sorunlar

İzin süreci mevzuat gerekleri doğrultusunda detaylı olarak incelendikten sonra talep sahipleri ve orman idarelerinin, bu izin sürecinde yaşadığı sorunları tespit edilmek amacıyla ilgili kişiler ile görüşmeler yapılmıştır. Yaşanan sorunlar ve uygulamadaki aksaklıklar hakkında bilgiler toplanmış ve belirli başlıklar altında toplanmıştır. Bunlar; mevzuattan kaynaklanan sorunlar, idari sorunlar, teknik sorunlar ve uygulama alanında karşılaşılan sorunlar olarak gruplandırılmıştır.

Mevzuattan Kaynaklanan Sorunlar

Hem izni veren hem de izin isteyen tarafın uymak zorunda olduğu düzenlemeler bazen uygulayıcıları zorlayabilmektedir. Uygulayıcılar tarafından mevzuattan kaynaklandığı düşünülen sorunlar şu şekilde özetlenmiştir:

- Yönetmelikte kurum görüş yazıları ve müracaat evrakları hakkında genel bilgi vermemesi, bölge müdürlüklerinde uygulama farklılığını doğurmaktadır. Uygulama yönetmeliğinde müracaat evraklarına açıklama yapılmadan yer verilmiştir. Örneğin; yönetmelikte, *koordinat özeti* olarak yazılmasına rağmen, hangi koordinat sisteminde olacağı yazılmamıştır veya kurum görüş yazılarının hangi kurumdan istenileceğın belirtilmesi gibi.
- Kurum görüş talep edildikten sonra uygun görüşün alınması veya muvafakat namelerin geç verilmesi talep sahibinin iş aksaklığına neden olmaktadır ve kamu yararı hizmetinde gecikme oluşturmaktadır.
- ÇED raporu hakkında sorunlar da yaşanmaktadır. Örneğın, ÇED raporu alınması gerekmeyen enerji tesisleri olmasına rağmen orman idareleri ÇED gerekli değildir kararı isteyebilmektedir.
- Kamu yararı çatışması sorunu yaşanmaktadır. Yapılacak bir enerji projesi ile diğer kamu kurumların başka bir projesi çakışması durumunda orman idaresi tarafından hangi kamu yararının önceliğı olması gerektiğı istenmektedir. Bu durumda alternatif güzergaha yönelik yeniden proje çizilmesi gerekmektedir.
- Orman idarelerinde mevzuat boşluğundan dolayı oluşan sorunlarda farklı yaklaşımlar sunan şeflikler ve müdürlükler mevcuttur. Talep sahibi veya izin sahibi bu farklı yaklaşımlardan dolayı ikilemeler yaşamaktadır. Ormancılık teşkilatı resmi sitesinde örnek izin dosyası yayımlaması ve taşrada alınan izinlerden sonra uygulama yöntemini net olarak belirtmesi gerekmektedir.

İdari Sorunlar

Özellikle talep sahiplerinin orman idaresi ile yaşadığını söylediğı sorunlar ve orman idaresinin talep sahipleri ile yaşadığı sorunlar uygulayıcılardan ifadeleri ile bu başlık altında toplanmıştır.

- Bürokrasi yoğunluğu sorunu: Talep sahibi ve orman idaresi arasında yapılan yazışmalar ve izin olurunun verilmesi sürecinde Orman Bölge Müdürlüklerine bürokrasi yoğunluğın çözülmesi için yetki verilip tekrar bu yetkinin alınarak Genel Müdürlüğe verilmesi tamamen iki tarafı da olumsuz etkilemektedir. Süreç uzamakta ve genel müdürlükçe oluşan komisyonun iş yoğunluğunu artırmaktadır.
- Kadastro verilerinin güncellenmemesi: Orman idaresi orman kadastrounun tamamlanması ve güncellemelerin yapılması hususunda taşra teşkilatına talimat verse de taşra teşkilatı güncelleme yapmadığında yanlış izin dosyası hazırlanmakta

olup, talep sahibini olumsuz etkilemektedir. Diğer taraftan talep sahibi elindeki mevcut kadastro verilerini güncel olup olmadığını takip etmeyip, orman idaresi ile teyitleşmediği için orman idaresini ve kendini olumsuz etkiler. Her iki tarafın kadastro verilerinde mutabık sağlanarak dosya hazırlaması ve aynı bölgede dosya hazırlarken rutin veri uygulama yönteminin yapılması önerilmiştir.

- İzin müracaat dosyalarının çıktı olarak istenmesi sorunu; günümüz teknolojisinde kâğıt israfını ve arşiv saklama hacmini düşürmek için izin müracaat dosyalarının dijital olarak verilmesinin daha uygun olacağı düşünülmektedir. Ayrıca kâğıt çıktı olarak hazırlanan izin müracaat dosyalarının postaya verilmesi ile tahrip olabilmektedir. Kâğıt çıktı olarak verilmesine rağmen orman idareleri tarafından yapılan kontrollerin çoğu dijital ortamdadır.

Teknik Sorunlar

Uygulamada karşılaşılan bir diğer sorun grubu teknik sorunlar olmuştur. Teknik sorunlar daha çok arazi, alet, kullanılan program uyumsuzluklarından kaynaklanmakta olup uygulayıcıların ifadeleri ile aşağıda sıralanmıştır.

- Arazi de yapılan yanlış ölçümler; talep sahibinin izin güzergâhında yaptığı yanlış ölçümler izin komisyonun izin sürecinde vakit kaybetmesine neden olarak olumsuz sonuçlar doğurmasına neden olmaktadır. Ayrıca yanlışın düzeltilmesi ile tüm süreç tekrarlanarak zaman ve emek kaybına neden olurken yapılan tüm harcamalar da zail olmaktadır.
- Orman Bilgi Sistemi (ORBİS) deki sorunlar; orman idarelerinde karşılaşılan sorunların temelinde sistemde aksamalar olmasıdır. Ormancılık teşkilatının sistemde güncellemeler yaparak sorunları çözmeye çalıştığı da bilinmektedir.
- Tebligatların ve yazışmaların doğru adreslere gönderilmemesi sorunu; manuel veya elektronik yazışma sisteminde kurumların adreslerinin güncellenmemesinden dolayı izin sürecinde yanlış adreslerle yazışma yapılmaktadır. Konuya ilişkin hassasiyetli çalışma sorunu çözebilecektir. Örneğin; TEDAŞ ve TEİAŞ kurumlarının sunduğu hizmet karıştırılarak ilgili kurumlara yanlış evraklar gönderilmesi sık karşılaşılan bir sorun olarak göze çarpmaktadır.

Uygulama alanında Karşılaşılan Sorunlar

- Orman idarelerindeki personel azlığı; yapılan görüşmelerde her iki tarafında en kapsamlı sorunlardan biri olarak tespit edilmiştir. Orman idarelerinde iş yoğunluğu

ve çeşitliliği nedeni ile personele iş yükü çok gelmekte, izin süreçlerinde uzamalar olmaktadır.

- Arazinin coğrafi durumu sorunu; kesim yapılacak sahalarda arazi şartları çalışma sürecinin uzamasına neden olmaktadır.
- Her yıl ödenen arazi izin bedeli dekontunun gönderilmesi/gönderilmemesi; orman idarelerinde bu durum değişken yapıdadır. Ödemeler defaten orman idaresinin belirttiği hesaba yatması gerekmektedir. Fakat her yıl ödeme dekontunun gönderilmesini isteyen işletmeler de mevcuttur, ORBİS sisteminden kontrol eden işletmeler de mevcuttur. Dijital bir yaşamda kağıt dekontların israf oluşturduğu düşünülmektedir. Örneğin; Türkiye genelinde Tablo 4.2 de belirtildiği gibi 21.625 adet enerji izni mevcuttur. Her yıl 21.625 adet dekont orman idaresi tarafından ilgili dosyalara takılması dijital bir yaşamda gereksiz bir iş yükü olarak görülmektedir.
- İletişim eksikliği sorunu; orman idareleri ve talep sahibi arasında iletişim sürekliliği ve sürdürülebilir olması her iki taraf için ideal ve daha düzgün çalışma şekli oluşturacağı düşünülmektedir.
- Eski tarihlerde verilen izinler; her iki taraf için de yaşanan en büyük sorun eski tarihli izinlerin konumsal verilerinin olmaması veya konumu ile mevcut izin dosyasında belirtilen yerin uyuşmamasıdır. Bu sorunun çözülmesi için eski tarihli izinlerin yeniden konumsal verilerinin düzenlenmesi ve izin dosyalarının güncellenmesi gerekmektedir.
- Bilgi çağının gereksinimleri/nimetleri/olanaklarının kamu kurum ve kuruluşlarınca geç fark edilmesi/kullanıma alınması/yasal mevzuatının geç oluşturulması gibi sorunların yanı sıra çalışanların adaptasyon sorunu yaşaması ve görev yetki sorumluluklar anlamında sorumluluk almaktan çekinmesi gibi insan faktörünün getirdiği olumsuzluklardan kaynaklanan gecikmeler orman idarelerinin sorunu olduğu gibi tüm kamu kurum ve kuruluşlarının ortak sorunudur.

Bu durum, iş ve işlemlerin gereksiz ve anlamsızca uzamasına, zorlaşmasına ve gerekli gereksiz birçok matbu evrak teminine neden olmaktadır. Kadastro, Tapu, Orman, Elektrik Üretim, İletim ve Dağıtım Şirketleri, Belediyeler, Milli Emlak vb. kurum ve kuruluşlar aslında ortak bir veri sistemi üzerinden tüm altlıkları bir biri ile paylaşımına açması bu sorunların bir nebze olsun ortadan kalkmasına vesile olacağı düşünülmektedir. Sonuçta asıl amaç bir kamu hizmeti sunarken ve diğer yandan ormanlarımızı korumaktır.

BÖLÜM 5

SONUÇ VE ÖNERİLER

Orman kaynaklarının yönetimi, toplumun ihtiyaçlarına göre değerlendirilir. Diğer bir deyişle, ormanlardan sağlanan yararların hangilerine daha çok ihtiyaç duyulduğu toplum taleplerinin belirlenmesi ile sağlanır. Dolayısıyla ormanların toplum talepleri doğrultusunda kullanılması ile toplum yararı sağlanmış olacaktır. Ancak bazen orman alanlarında yapılması istenen kamu hizmeti sağlayacak olan tesislerin yaratacağı yararın, ormanların orman olarak topluma sağlayacağı yarardan daha üstün olabileceği savunulmuş, buna bağlı olarak orman alanlarında izin ve irtifak hakkı verilebileceği çeşitli kanunlarla düzenlenmiştir (Gençay, 2010). Genel olarak öncelikli olan kamu yararına göre ormanlarda kurulacak irtifak hakkı tesisinin ormandan sağlanan kamu yararının mı yoksa söz konusu irtifak hakkının sağladığı kamu yararının gerekli olduğu şeklindedir (Berber, 2002).

Orman alanlarında irtifak hakkı tesisinde esas alınan kamu yararı kavramı kanun ve yönetmeliklerde tam tanımlanmadığı için neyi ifade ettiği açık ve net değildir. Bu durumun ormandan yararlanmada ormanlara zarar verecek yollara sebep olduğu düşünülmektedir. Gelişen teknoloji ve artan nüfus ile birlikte ormanlar büyük oranda tahrip edilmiş ve edilmektedir. Bunların dışında enerji tesislerinden çıkan yangınlar ormanlarımızın bir başka tahrip etme durumu olarak karşımıza çıkmaktadır.

Sonuç olarak verilecek bu izinlerde orman zararlarını önlemek için yasa ve yönetmeliklerdeki esneklik ve Orman Kanunu'ndaki mevzuat boşlukları düzenlenerek çözülmelidir. Ayrıca enerji tesisleri orman ekosistemini fazla etkilemeyecek, su kaynaklarına zarar vermeyecek ve gittikçe daralan tarım ve orman arazilerinin dışında kalan, en fazla makilerle kaplı taşlık, kayalık alanlarda tesis yapılmasını sağlayacak alanlar belirlenmeli bu alanlara ait koordinatlar ilgili kamu kurumlarına bildirilerek yeni tesislerin bu alanlarda kurulması sağlanmalıdır. Ayrıca mevcut tesislerinin düzenli bir şekilde kontrolü ve denetimi sağlanarak oluşabilecek zararların önüne geçilmelidir.

Enerji hatlarının yatay ve düşey mesafelere kesinlikle uyulması gerekmektedir. Enerji hatları düzenli olarak kontrol edilmeli, şayet ağaç varsa her yıl budanmalıdır.

Orman idarelerinde enerji izini fazla olan bölgelerde elektrik ile ilgili bilgisi olan personeller bulundurmalı gereken yıllık kontroller onlar tarafından yapılmalıdır. Ayrıca işletme müdürlükleri/şefliklerde izin işlemlerinin yazışma işlemleri yetkin personeller tarafından yapılmalıdır.

İzin sahibi kurumlar mevcut hatlarının periyodik kontrollerini her 3 ayda bir yapmakta ve ormanlık alanlardan geçen hatların mesafeler belirtilmişse de, iletkenlerin kopma, ağaçların devrilme gibi durumları göz önüne alarak, hatların geçtiği güzergâhın altındaki orman alanlardaki ağaçların kesilmesi ve o güzergâhın ağaçlardan temizlenmesine önem göstermelidir. Orman idaresi herhangi bir aksi durum belirlemişse ilgili kurum ile irtibata geçerek 3 aylık periyodik bakım öne alınmalıdır.

Devlet ormanlarından geçen enerji tesislerinin hukuksal durumunun incelendiği bu çalışmada verilen izinler 18.04.2014 tarih, 28976 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanarak yürürlüğe giren “*Orman Kanununun 17/3 ve 18’inci Maddelerinin Uygulama Yönetmeliği*” ile “*6831 sayılı Orman Kanunu’nun 17/3, 18, 115, Ek 9, Ek 11 ve Geçici 8’inci maddeleri 2873 sayılı Milli Parklar Kanununa ve Yönetmeliğine*” göre verilmektedir. Ormanların en az zarar görebilmesinin sağlanması için yasal düzenlemelerin koruma-kullanma-yararlanma dengesi kurularak hazırlanması gerekmektedir. Bu nedenle ormanları korumak için öncelikle tesislerin ormanlık sahada kalacak şekilde değil, daha uygun alternatif bir yer varsa orada yapılması gereklidir.

Gerekli periyodik kontroller, tedbirler ve önlemler alındığı takdirde, enerji nakil hatlarından meydana gelen yangınların önüne geçilecektir. Yasal düzenlemeler ne kadar iyi olursa orman izinleri de o kadar yolunda gideceği esastır.

KAYNAKLAR

- Akipek, J., (1973). Türk Eşya Hukuku, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları No. 350, Cilt 1-2-3, Ankara.
- Aydın, A., (1998). Türkiye’de Ormanlardan Yararlanmanın Yasal Esasları. İstanbul Üniversitesi Fen Bilimleri, Enstitüsü Doktora Tezi.
- Berber, S.A., (2002). 6831 Sayılı Orman Kanunu’nun İrtifak Hakları Açısından İncelenmesi Mersin Orman Bölge Müdürlüğü Örneği, Kahramanmaraş Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi.
- Eraslan, İ., (1983). Ormancılık Bilgisi İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi Yayını No:3146/343 214 s.
- Gençay, G., (2010) Ormancılıkta Kamu Yararı, İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, sayı 60: 38-49.
- Özcan, K., (1975). Roma’da Kamulaştırma ve Kamu Yararı Kavramı, Ankara Hukuk Fakültesi Yayınları 366 48-58 s.
- Sezer, A.O., (2016). Devlet Ormanlarında Verilen Maden İzinlerinin Hukuksal Açıdan İncelenmesi (Eskişehir Orman Bölge Müdürlüğü Örneği) Bartın Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi.
- Tolunay A. ve Korkmaz M., (2004). Süleyman Demirel Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi 8-1 47-58.
- Yılmaz, E., (2005). Hukuk Sözlüğü, Yetkin Yayınları, Ankara. 48 s.
- T.C. 1982 Anayasası
- 1312 Sayılı Türkiye Elektrik Kurumu Kanunu
- 2873 Sayılı Milli Parklar Kanunu
- 3116 Sayılı Orman Kanunu
- 6446 Sayılı Elektrik Piyasası Kanunu
- 6831 Sayılı Orman Kanunu
- Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği, T.C. Resmi Gazete, 25 Kasım 2014 tarih, 29186 sayı.
- Elektrik Piyasası Dağıtım Yönetmeliği, T.C. Resmi Gazete, 02.01.2014 tarih, 28870 sayı.
- Milli Parklar Yönetmeliği, T.C. Resmi Gazete, 12.12.1986 tarih, 19309 sayı.
- Orman Kanununun 17/3 ve 18 inci Maddelerinin Uygulama Yönetmeliği, T.C. Resmi Gazete,

18.04.2014 tarih, 28976 sayı.

URL-1 (2019). http://www.emo.org.tr/ekler/0082ac261d74f5a_ek.pdf, (04.02.2019).

URL-2 (2019).http://www.tedas.gov.tr/#!/tedas_hakkimizda, (04.02.2019).

URL-3 (2019). <https://slideplayer.biz.tr/slide/2856849/>, (04.02.2019).

URL-4 (2019).<https://www.teias.gov.tr/tr/hakkimizda/tarihce>, (04.02.2019).

URL-5 (2019).<https://www.enerji.gov.tr/tr-TR/Sayfalar/Elektrik>, (05.03.2019).

URL-6 (2019). <https://www.teias.gov.tr/tr/uygulamalar/projeler>, (05.03.2019).

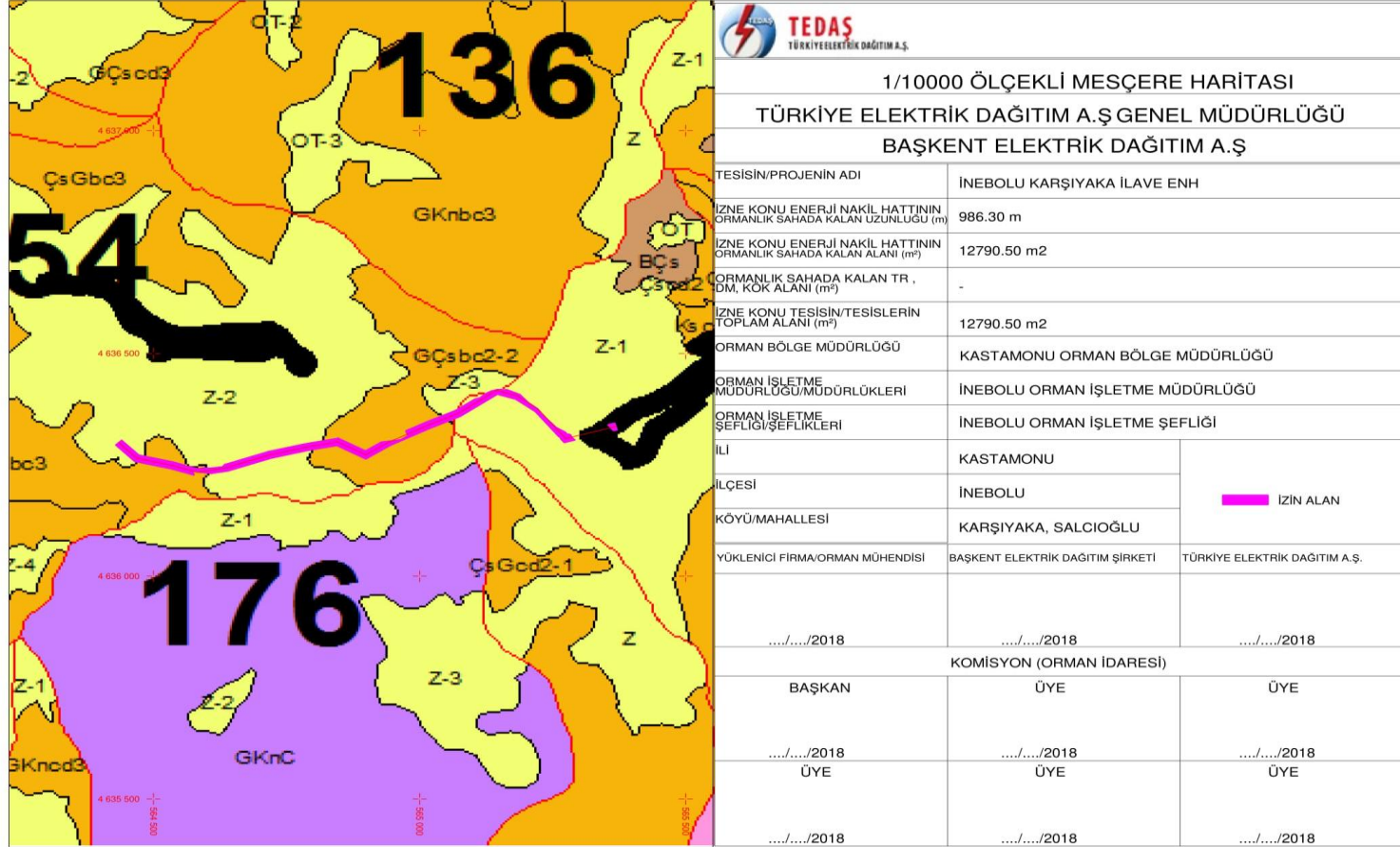
URL-7 (2019). <https://ormanizinleri.com/enerji-nakil-hatti-orman-izni/>, (05.03.2019).

EKLER

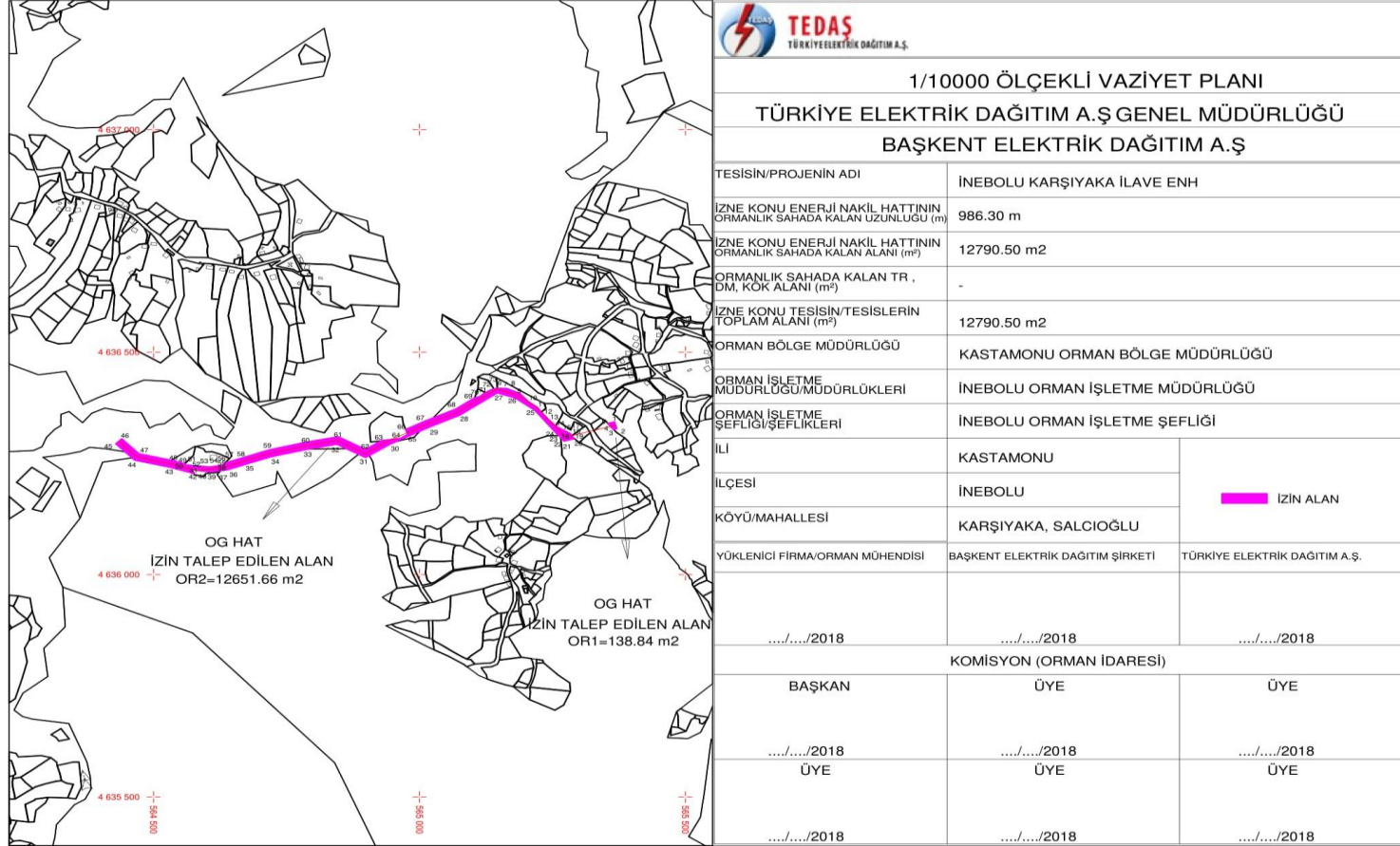
EK 1: Memleket Haritası

1/10000 ÖLÇEKLİ MEMLEKET HARİTASI		
TÜRKİYE ELEKTRİK DAĞITIM A.Ş GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		
BAŞKENT ELEKTRİK DAĞITIM A.Ş		
TESİSİN/PROJENİN ADI	İNEBOLU KARŞIYAKA İLAVE ENH	
İZNE KONUSU ENERJİ NAKİL HATTININ ORMANLIK SAHADA KALAN UZUNLUĞU (m)	986.30 m	
İZNE KONUSU ENERJİ NAKİL HATTININ ORMANLIK SAHADA KALAN ALANI (m ²)	12790.50 m ²	
ORMANLIK SAHADA KALAN TR. , DM, KÖK ALANI (m ²)	-	
İZNE KONUSU TESİSİN/TESİSLERİN TOPLAM ALANI (m ²)	12790.50 m ²	
ORMAN BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	KASTAMONU ORMAN BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	
ORMAN İŞLETME MÜDÜRLÜĞÜ/MÜDÜRLÜKLERİ	İNEBOLU ORMAN İŞLETME MÜDÜRLÜĞÜ	
ORMAN İŞLETME ŞEFLİĞİ/ŞEFLİKLERİ	İNEBOLU ORMAN İŞLETME ŞEFLİĞİ	
İLİ	KASTAMONU	
İLÇESİ	İNEBOLU	
KÖYÜ/MAHALLESİ	KARŞIYAKA, SALCIOĞLU	
YÜKLENİCİ FIRMA/ORMAN MÜHENDİSİ	BAŞKENT ELEKTRİK DAĞITIM ŞİRKETİ	
	TÜRKİYE ELEKTRİK DAĞITIM A.Ş.	
...../2018	...../2018	...../2018
KOMİSYON (ORMAN İDARESİ)		
BAŞKAN	ÜYE	ÜYE
...../2018	...../2018	...../2018
ÜYE	ÜYE	ÜYE
...../2018	...../2018	...../2018

EK 2: Meşçere Haritası

EK 3: Vaziyet Planı

 TEDAS TÜRKİYE ELEKTRİK DAĞITIM A.Ş.		
1/10000 ÖLÇEKLİ VAZİYET PLANI		
TÜRKİYE ELEKTRİK DAĞITIM A.Ş. GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		
BAŞKENT ELEKTRİK DAĞITIM A.Ş.		
TESİSİN/PROJENİN ADI	İNEBOLU KARŞIYAKA İLAVE ENH	
İZNE KONUSU ENERJİ NAKİL HATTININ ORMANLIK SAHADADA KALAN UZUNLUĞU (m)	986.30 m	
İZNE KONUSU ENERJİ NAKİL HATTININ ORMANLIK SAHADADA KALAN ALANI (m²)	12790.50 m2	
ORMANLIK SAHADADA KALAN TR. DM, KÖK ALANI (m²)	-	
İZNE KONUSU TESİSİN/TESİSLERİN TOPLAM ALANI (m²)	12790.50 m2	
ORMAN BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	KASTAMONU ORMAN BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	
ORMAN İŞLETME MÜDÜRLÜĞÜ/MÜDÜRLÜKLERİ	İNEBOLU ORMAN İŞLETME MÜDÜRLÜĞÜ	
ORMAN İŞLETME ŞEFLİĞİ/ŞEFLİKLERİ	İNEBOLU ORMAN İŞLETME ŞEFLİĞİ	
İLİ	KASTAMONU	 İZİN ALAN
İLÇESİ	İNEBOLU	
KÖYÜ/MAHALLESİ	KARŞIYAKA, SALCIOĞLU	
YÜKLENİCİ FIRMA/ORMAN MÜHENDİSİ	BAŞKENT ELEKTRİK DAĞITIM ŞİRKETİ	TÜRKİYE ELEKTRİK DAĞITIM A.Ş.
...../2018	...../2018	...../2018
KOMİSYON (ORMAN İDARESİ)		
BAŞKAN	ÜYE	ÜYE
...../2018	...../2018	...../2018
ÜYE	ÜYE	ÜYE
...../2018	...../2018	...../2018

EK 4: Koordinat Özet Çizelgesi

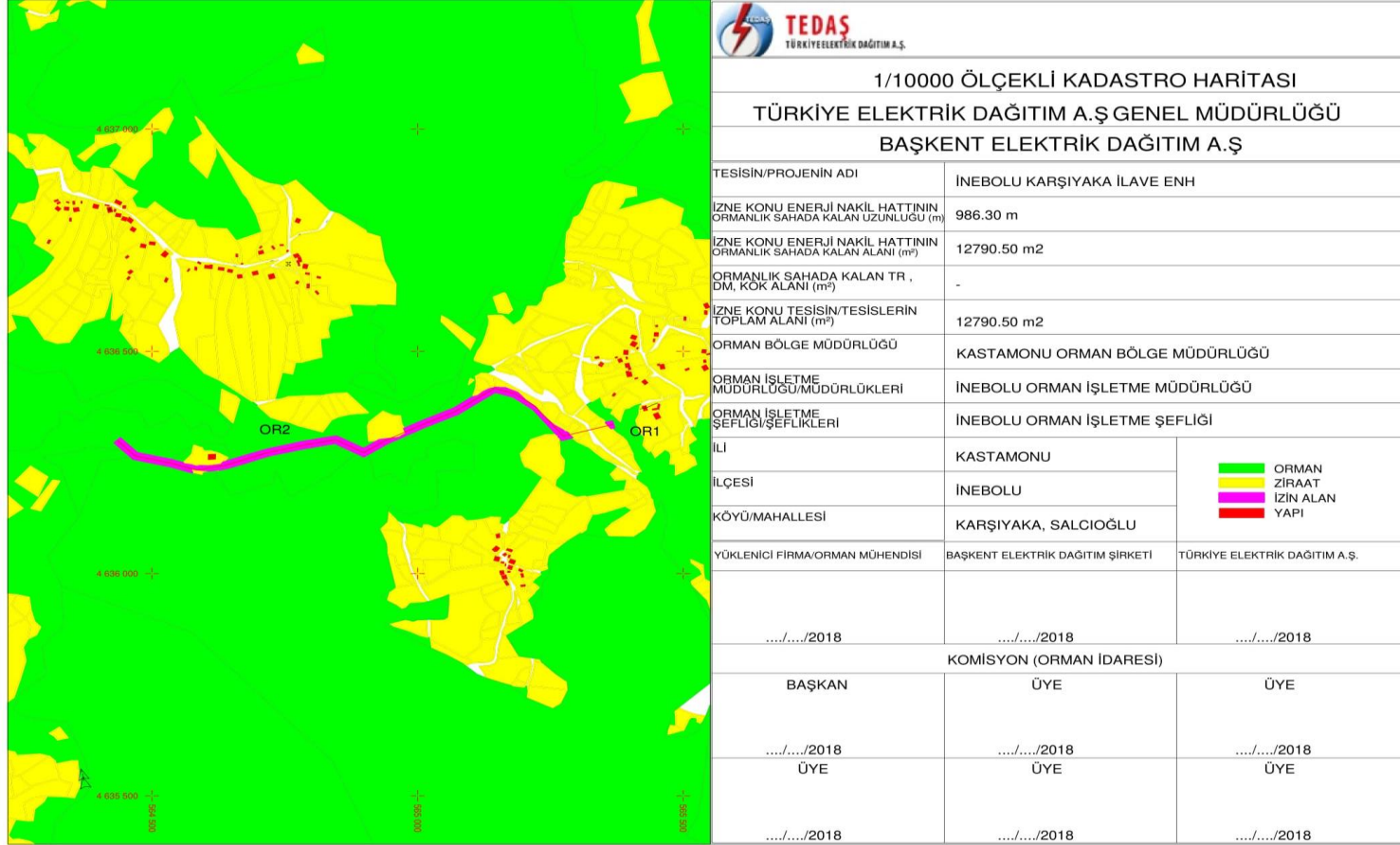
KOORDİNATLAR ED50 33-6 SİSTEMİNDEDİR

NoktaNo	Y	X	NoktaNo	Y	X
2	565370.31	4636328.50	1	565366.19	4636342.92
3	565364.50	4636326.84	4	565360.59	4636331.48
5	565354.36	4636339.54	20	565291.06	4636305.89
19	565285.40	4636311.44	18	565283.72	4636316.23
17	565280.29	4636318.41	16	565277.24	4636317.54
15	565272.89	4636323.09	21	565271.65	4636300.35
22	565265.46	4636308.26	23	565265.12	4636312.41
24	565262.25	4636312.35	14	565255.93	4636333.83
13	565247.46	4636343.01	12	565228.01	4636363.79
11	565221.01	4636375.63	25	565217.37	4636369.69
10	565204.15	4636389.15	9	565187.87	4636407.31
26	565180.17	4636397.60	8	565164.47	4636417.94
7	565157.95	4636417.80	6	565146.64	4636418.73
27	565146.10	4636408.65	73	565140.18	4636416.80
72	565134.97	4636415.37	71	565124.15	4636408.91
70	565113.29	4636399.85	69	565103.85	4636397.02
28	565075.79	4636358.69	68	565068.20	4636371.69
29	565017.47	4636331.30	67	565010.84	4636344.75
65	564978.52	4636315.19	66	564974.37	4636325.92
64	564964.76	4636305.77	30	564944.99	4636293.87
63	564928.32	4636300.83	31	564898.92	4636263.45
62	564898.22	4636280.96	61	564846.96	4636309.22
32	564844.53	4636293.44	33	564789.41	4636282.38
60	564786.11	4636297.02	34	564720.93	4636265.23
59	564716.59	4636279.60	35	564673.03	4636248.26
58	564667.99	4636262.39	36	564640.80	4636236.69
57	564636.80	4636251.18	56	564634.35	4636250.70
55	564629.96	4636245.27	38	564626.13	4636234.32
37	564625.74	4636233.73	39	564608.74	4636230.97
54	564605.71	4636241.80	53	564593.93	4636242.76
40	564589.10	4636233.37	52	564583.38	4636240.69
42	564575.54	4636227.47	41	564572.16	4636236.75
51	564569.47	4636245.21	49	564558.57	4636248.76
50	564556.78	4636246.69	48	564537.07	4636255.76
43	564532.98	4636241.33	47	564472.37	4636271.37
44	564464.60	4636257.82	46	564440.38	4636304.65
45	564429.57	4636294.26			

Ada	Parsel	Noktalar	HesapAlan
OR1		3,2,1,5,4,3	138.84
OR2		20,21,22,23,24,25,26,27, 28,29,30,31,32,33,34,35, 36,37,38,39,40,41,42,43, 44,45,46,47,48,49,50,51, 52,53,54,55,56,57,58,59, 60,61,62,63,64,65,66,67, 68,69,70,71,72,73,6,7,8, 9,10,11,12,13,14,15,16, 17,18,19,20	12651.66

EK 5: Orman Kadastro Haritası

EK 6: ÇED Belgesi

T.C.
ZONGULDAK VALİLİĞİ
Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

Sayı : 33030589 E-201540
Konu : ÇED Yönetmeliği Görüşü

BAŞKENT ELEKTRİK DAĞITIM A.Ş. NE
(Ehlibeyt Mah. Ceyhan Atuf Kanu Cad. No: 106 06520 Balgat/ANKARA)

İlgi : 12/03/2015 tarihli ve 27136 Referans No'lu Başvuru.

Zonguldak İli, Devrek İlçesi, Hıroğlu mevki, 104 ada, 34 parselde Başkent Elektrik Dağıtım A.Ş. tarafından yapılması planlanan Trafo Bina Tesisi projesi, 25/11/2014 tarihli ve 29186 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren ÇED Yönetmeliği Listelerinde yer almadığından kapsam dışı olarak değerlendirilmiştir.

Ancak, planlanan yatırım ile ilgili olarak, 5491 sayılı kanunla değişik 2872 sayılı Çevre Kanunu ile bu Kanuna istinaden çıkarılan Yönetmeliklerin ilgili hükümlerine uyulması ve diğer mer'î mevzuat çerçevesinde öngörülen gerekli izinlerin alınması, ekolojik dengenin bozulmamasına, çevrenin korunmasına ve geliştirilmesine yönelik tedbirlere riayet edilmesi gerekmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Mustafa ÖZMEN
Çevre ve Şehircilik İl Müdürü

Belgenin Aslı
Elektronik İmzalıdır.

13.07.2015
Hanifi GÜMÜŞ
Sel

Adres: Gazipaşa Cad. Valilik Binası 5 Kat ZONGULDAK. Ayrıntılı bilgi için: ÇED ve Çevre İzleni Şube Md.
Tel: (372)252 12 64 Fax: (372)252 12 61

Bu belge 5070 sayılı elektronik imza kanunu ile yürürlükte elektronik imza ile imzalanmıştır.

Elektronik imza adresi <http://sira.muh.gov.tr> adresinden Bilgi Fax: (330)089 12631-994 ve Barışık Num:2482296 bilgileriyle erişilebilir.

EK 7: Uydu Görüntüsü

EK 8: Kapalılık Dağılım Tablosu

İNEBOLU İŞLETME ŞEFLİĞİ, ENH YERİ'NE AIT KAPALILIK DAĞILIMI					
SIRA NO	ŞEFLİK	BOLME_NO	MESCERE	KAPALILIK	ORMAN İZİN ALAN (m2)
1	İNEBOLU	154	ÇsKnbc	2	364.17
2	İNEBOLU	155	Z		138.86
3	İNEBOLU	176	Z		5367.49
4	İNEBOLU	176	GKnC	1	5185.77
5	İNEBOLU	178	Z		943.45
6	İNEBOLU	178	ÇsGcd	2	790.76
TOPLAM					12790.5

KAPALILIK DAĞILIM TABLOSU - GENEL	
Kapalılık Sınıfı	ALAN (m ²)
Ağaçsız Alanlar	6,449.80
Tepe Kapalılığı %0-10 (Bozuk)	0.00
Tepe Kapalılığı %11-40 (1 Kapalı)	5,185.77
Tepe Kapalılığı %41-70 (2 Kapalı)	1,154.93
Tepe Kapalılığı >%71 (3 Kapalı) ve Ağaçlandırma Sahaları	0.00
TOPLAM ALAN	12,790.50

EK 9: Oda Vize İşlem Raporları Tutanağı

EK:3

İŞLEM RAPORU

RAPORUN TARİHİ : ...../.../2014
RAPORUN NUMARASI : SMM. Kaşe No.Ruhsat .No2014.R.( )
RAPORU HAZIRLAYAN: Or.Müh.
...../ANKARA

I-RAPORUN HAZIRLANMA NEDENİ, KONUSU VE DAYANAĞI:

Hes Ön İzin Dosyası

6831 sayılı Orman Kanununun 17 ncı maddesine göre "Orman Sayılan Alanlarda Verilecek İzinler Hakkında Yönetmelik" hükümleri dahilinde, işverenle yapılan sözleşme uyarınca İzin Dosyası Projesi tanzim edilmiştir.

Orman Mühendisliği, Orman Endüstri Mühendisliği ve Ağaç İşleri Endüstri Mühendisliği Hakkında Kanuna göre Orman Mühendisleri Odasının kayıtlarına intikal ettirmek ve vize işlemlerinin yapılmasını sağlamak amacıyla bu işlem raporu 4 nüsha olarak, ... Mühendislik bürosunda ruhsatlı ve yetkili Orman Yüksek Mühendisi..... tarafından tanzim edilmiştir.

II- RAPORA KONU MESLEKİ FAALİYETİN YAPILMASI AŞAMALARI:

5531 Sayılı yasanın 4. maddesi a bendi 14. madde gereğince arazi ve büro çalışmaları yapıldı.

III- SONUÇ VE ÖNERİLER:

- 1- Ormancılık Kanununun 17. maddesine göre dosya tanzimi işi usulüne uygun olarak yapıldı.
- 2- Bu Proje .....00 TL
- 3- İş bu işlem raporu Oda vizesi yapılmak üzere tarafımdan hazırlanmıştır. ..../.../2014

Kaşe, İmza

ORMAN MÜHENDİSLERİ ODASI ŞERHİ

..... Mühendislik ormancılık bürosunca hazırlanan bu işlem raporu ekindeki mesleki çalışmalar ve ekleri Odamız mevzuatına uygun olarak hazırlanmıştır. ..../.../2014

EKLER:

1- Ek Dosya

Oda/Şube/Temsilcilik, vize yetkilisi
Ad, Soyadı, İmza ve Kaşe

EK 10: Devam Ediyor

DOSYA BİLGİ VE ODA VİZE SAYFASI

EK2

I- ÇALIŞMAYI YAPAN SERBEST MESLEK MENSUBUNA AİT MESLEKİ BİLGİLER:

İŞLEME KONU MESLEKİ ÇALIŞMAYI YAPAN RUHSATLI SERBEST MESLEK MENSUBUNUN								
Adı ve Soyadı	Oda Sicil No	Odaya Kayıt Tarihi	Diploma unvanı	Yüksek öğretim Bitirme tarihi	Ruhsat Belgesinin		Çalışanlar Listesine	
					Tarihi	No	Kayıt tarihi	Kayıt No

II- MESLEK MENSUBU İŞYERİNE AİT KURULUŞ VE HABERLEŞME BİLGİLERİ:

BÜRONUN, ŞİRKETİN	ADI VE ADRESİ		GSM. NO	E-POSTA ADRESİ
	TELEFON NO			
	BELGE GEÇER NO			

III- İŞLEME KONU MESLEKİ ÇALIŞMAYA İLİŞKİN DOSYA VE ODA VİZE BİLGİLERİ:

YAPILAN MESLEKİ ÇALIŞMANIN					
İŞLEM RAPORU TARİHİ		İŞLEM RAPORU NUMARASI	SMM. Kaşe No.R.No2014.R.( )		
İŞLEM DOSYASI SAHİBİNİN (İŞVEREN)	ADI VE SOYADI				
	ADRESİ				
	HABERLEŞME BİLGİLERİ	Telefon No (İş+Gsm)			
		Belge geçer no			
E-Posta adresi					
İŞLEME KONU DOSYANIN	Konusu ve nitelikleri				
	..... İzin Dosyası				
	İşin Yeri				
	İşin Keşif Tutarı Veya Maliyeti				
	----- TL				
	İşleme konu evrakın	Kurumu			
		Tarihi		No'su	
Serbest Meslek Makbuzu/ Faturanın	Tarihi		No'su		
	Tutarı				
Odayı İlgilendiren Kayıtlar	Oda Proje Kayıt No:		Oda ücretini	Miktarı (YTL)	
	.....		n	Yatırıldığı yer	
	...			Yatırıldığı tarih	
				Yatırılan hesap numarası	

TMMOB. ORMAN MÜHENDİSLERİ ODASI

..... ŞUBE BAŞKANLIĞINA/TEMSİLCİLİĞİNE

Yukarıya dosya bilgileri çıkarılan, ... Tic.A.Ş.'ait mesleki çalışmayı 5531 sayılı Kanuna uygun olarak yaptım. Bu dosyaya ait işlem sorumluluklarını üstleniyorum. Hazırladığım dosyanın Oda vizesinin yapılmasını arz ederim. .../.../2014

İşi Yapan Serbest Meslek Mensubunun
Ad, Soyadı, Kaşe, İmza

TMMOB
ORMAN MÜHENDİSLERİ
ODASI VİZESİ

İLGİLİ KURUM/KURULUŞA

Odamıza kayıtlı serbest meslek mensubu..... tarafından yapılan .../.../2014 tarih ve SMM. Kaşe No.R.No2014.R.( ) nolu işlem raporu ekindeki dosya ve ekleri, Odamızın şekil şartlarına uygun olarak hazırlandığı görülmüş olup, dosya işlem sorumlulukları ilgili meslek mensubuna ait olmak üzere, Odamızca/şubemizce/temsiliğimizce vize edilmiştir .../.../2014

Oda/Şube/Temsilcilik Vize Yetkilisi

EK 10: Kesin İzin Raporu Örneği

KESİN İZİN RAPORU (17/3 üncü Madde İzinleri)

- Rapor Tarihi :
- Orman Bölge Müdürlüğü : İli :
Orman İşletme Müdürlüğü : İlçesi :
Orman İşletme Şefliği : Köyü :
- 1- Talepte Bulunanın;
a) Adı Soyadı/Kurum-Şirket Adı :
b) T.C. Kimlik No/Vergi No :
c) Adresi :
- 2- Talebin Konusu :
3- Talep Sahasının Koordinatları :
- 4- Kadastro Durumu;
a) Orman Kadastro :
b) Tapulama :
- 5- Mülkiyet Anlaşmazlığı Olup Olmadığı :
- 6- Seri Adı ve Bölme Numarası :
- 7- Meşcerenin;
a- İşletme Şekli :
b- Ağaç Türü :
c- Meşcere Tipi :
- 8- Eta Miktarı (Plan yoksa tahmini) :
- 9- Sahalarda Ağaç Kesilip Kesilmeyeceği:
- 10- Talep Edilen Alanın;
a) Genel Alan (m²) :
b) Orman Sayılan Alan (m²) :
c) Orman Sayılmayan Alan (m²) :
- 11- Alınacak Bedeller:
a) Ağaçlandırma Bedeli : ... + KDV
b) Arazi İzin Bedeli : ... + KDV

	Arazi İzin bedeli	Hesaplama
Baz İstasyonu		
ENH		
Yol		
Toplam		

EK 11: Devam Ediyor

c) ORKÖY Bedeli :

d) Erozyon Bedeli:

e) Teminat :

12- Yapılacak Bina ve Tesislerin Orman Dışında Başka Bir Taşınmazda Yapılmasının Mümkün Olup Olmadığı :

13- Talep Sahası İçin Daha Önce Başka Bir Müracaatın Yapılıp Yapılmadığı :

14- Sahanın Orman Kanunu Dışındaki Özel Kanunlarla (Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma, Milli Park, Kıyı, Turizm, Çevre Kanunu gibi) İlgisi Olup Olmadığı :

15- Talebin Ormancılık Çalışmaları Bakımından (Koruma, Üretim, Ağaçlandırma, Silvikültür vb.) Sakıncası Bulunup Bulunmadığı, Bütünlüğü Bozup Bozmadığı :

16- Verilecek İzin Süresi :

17- Varsa Talep Sahibinden İstenecek Hususlar :

18- Talebin Devlet Ormanları Üzerinde Bulunmasında veya Yapılmasında Kamu Yararı ve Zaruret Olup Olmadığı:

Yukarıda ayrıntıları verilen, evrak ve arazi üzerinde incelenen talep konusu ...in Devlet ormanı dışında yapılması mümkün olmayıp, yapılmasında kamu yararı ve zaruret olduğu anlaşılmıştır. Yönetmelik gereği tespit edilen bedellerin ilgili hesaplara yatırılması, teminat ve taahhüt senedi verilmesi kaydıyla ...m² lik Devlet ormanında 6831 sayılı Orman Kanununun 17/3 üncü maddesine göre izin verilmesinde sakınca olmadığına dair iş rapor tarafımızdan düzenlenmiştir. .../.../201.

Başkan

Üye

Üye

Raporda belirtilen şartlara uyulması, tespit edilen bedellerin ve teminatın ve tasdikli taahhüt senedinin verilmesi şartıyla 6831 sayılı Orman Kanununun 17/3 üncü maddesine göre izin verilmesinde sakınca bulunmamaktadır.

.../.../201.
İşletme Müdürü

Orman Kanununun 17/3 üncü maddesine göre izin verilmesinde sakınca bulunmamaktadır.

EK 11: Devam Ediyor

.../.../201.
Tetkik Edildi
(İzin ve İrtifak Şube Müdürü Kaşesi)

Uygundur.
.../.../201.
(Bölge Müdür Yardımcısı Kaşesi)

TASTİK EDİLDİ
.../.../201.
(Bölge Müdürü Kaşesi)

EK 11: Taahhüt Senedi

T.Senedi No : 17.02.01
Güncelleme Tarihi:19/08/2015

KESİN İZİN TAAHHÜT SENEDİ (17/3 ve 18 inci Madde İzinleri İçin)

e- İzin No	:		Dosya No	:	
İzin Sahibi	:				
İzin Konusu	:	... İli, ... İlçesi, Beldesi, Köyü hudutları dahilinde m2 lik ormanlık alanda enerji nakil hattı izni verilmesi			
Orman Bölge Müdürlüğü	:		İLİ	:	
Orman İşletme Müdürlüğü	:		İLÇESİ	:	
Orman İşletme Şefliği	:		KÖYÜ/MEVKİİ	:	
Seri ve Bölme No	:				
İzin Alanı (m ²)	:				
İzin Süresi	:				
İzin Başlangıç Tarihi	:	.../.../2019	İzin Bitiş Tarihi	:	.../.../2067
Olur Tarihi ve Sayısı	:	.../.../2019 -			
Arazi İzin Bedeli	:		"	(2018. Yılı Bedeli)(KDV hariç)	
Teminat	:	TL	"		

Not:Bedel bölümüne; bedelsiz izinlerde "bedelsizdir" ifadesi, bedellere tanınan kanuni istisnalar olması halinde ise bu husus ayrıca yazılacaktır. Arazi izin bedelinden ayrıca KDV alınacaktır.

6831 sayılı Orman Kanununun 17/3 ve 18 inci maddeleri gereğince yukarıda belirtilen şekliyle Devlet ormanı üzerinde kesin izin verilmiştir. Bu taahhüt senedi, Devlet idareleri ile kamu kurum ve kuruluşlarında kurum yetkililerince onaylanmasını, gerçek ve özel hukuk tüzel kişilerince ise noter onayını takiben hüküm ifade eder.

1- İzin sahibi, tebliğ tarihinden itibaren en geç üç ay içinde; bir defaya mahsus olmak üzere tahakkuk eden ağaçlandırma bedelini, orköl bedelini, erozyon bedelini, depolama bedelini ve her yıl alınacak olan arazi izin bedeline ait ilk yıl arazi izin bedelini ilgili hesaplarına yatırmadan, teminat ve onaylı/noter onaylı taahhüt senedini orman idaresine vermeden saha teslimi yapılmaz, çalışmalara müsaade edilmez. Aksi halde verilen izin resen iptal edilir. İzin dosyasındaki mevcut koordinatlarına göre saha teslim alınmadan yapılacak çalışmalar Orman Kanununa göre suç sayılacaktır.

2- İzin sahibi, izin sahasını izin verilmiş maksadı dışında kullanamaz, izin dosyasında mevcut ve izne konu projedeki tesisler dışında tesis yapamaz, her ne sebeple olursa olsun yapılacak plan tadilatı ve ek tesisler için izin almak, vaziyet/imar planına uymak ve izin verilen ek tesisler için Yönetmelik hükümlerine göre ayrıca belirlenecek bedelleri ödemek, onaylı/noter onaylı ek taahhüt senedi ve teminat vermek zorundadır. İzin sahasındaki izinsiz yapılaşmalar Orman Kanununa göre suç sayılacaktır.

3- Müteakip yıllara ait arazi izin bedelleri, BAK (Bedel Artış Katsayısı) oranında artırılmak suretiyle tespit edilerek bildirimde gerek kalmaksızın izin başlangıç tarihinde her yıl defaten tahsil edilir.

İzin sahibinin kesin izinden vazgeçtiğini ve faaliyetini durdurduğunu orman idaresine yazılı olarak bildirdiği durumlarda orman idaresince sahanın geri teslim alındığı tarihte tahakkuk etmiş olan yıllık bedelin tamamı tahsil edilir, devam eden yıllara ait bedel tahakkuk ettirilmez.

4- Bu taahhüt senedinde bahsedilen bedellerden zamanında ödenmeyenler için, izinlerin iptaline ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla bildirimde gerek kalmaksızın 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 51 inci maddesinde yer alan gecikme zammı oranında faiz uygulanır. Kısmen ödeme yapılması halinde yapılan ödeme öncelikle faize mahsup edilir.

5- Teminat, bu taahhüt senedine uygun çalışmayı temin etmek maksadıyla izin başlangıcında alınır.

Teminat olarak alınan değerler, teminat olarak kabul edilen değerler ile değiştirilebilir.

İzin, verilen sürenin dolması sebebiyle sona ermesi ve taahhüt senedi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getirmesi halinde teminat faizsiz olarak iade edilir. Yönetmelik ve bu taahhüt senedi hükümlerine uygun davranılmadığının tespiti üzerine iznin iptali halinde ise teminat irat kaydedilir. İrat kaydedilen teminat borca mahsup edilmez.

6- Kesin izin, talep edilmesi halinde Bakanlıkça devir edilebilir. Devir alanın, devir eden adına olan ruhsat, lisans, tahsis, kira sözleşmesi gibi belgenin devrini alması, taahhüt senedi ve teminat

EK 12: Devam Ediyor

T.Senedi No : 17.02.01
Güncelleme Tarihi:19/08/2015

vermesi zorunludur. Aksi halde devir edenin orman idaresine karşı sorumlulukları aynen devam eder.

İzin devir edilmesi halinde arazi izin bedeli güncellenir.

7- İzin sahasındaki ağaçların kesilmesi gerektiğinde bu ağaçlar mahalli orman idaresince usulüne uygun damgalandıktan sonra kesilecek ve değerlendirilecektir. İzinsiz ağaç kesilmesi, izin sahası içinde de olsa Orman Kanununa göre suç sayılır. İzin sahası içerisindeki tali ürünler orman idaresince usulüne göre değerlendirilir.

8- İzin sahasında inşaat atıkları/artıkları bulundurulmayacak ve ormana dökülmeyecektir. İşin sonunda şantiye tesisleri sökülerek kaldırılacak, varsa inşaat atıkları/artıkları ile birlikte orman sınırları dışına taşınacaktır. Aksi halde bu işlemler orman idaresince yaptırılır ve masrafları yüzde elli zamlı olarak izin sahibinden tahsil edilir.

9- İzin verilen tesisin inşaatı esnasında çıkan kazı fazlası malzeme için orman alanı içinde izin alınması zorunludur. Bu alana dışarıdan getirilecek herhangi bir malzeme dökülmeyecektir. Kazı fazlası malzeme alanı, kademeli kapatma planına uygun ve ağaçlandırmaya hazır halde orman idaresine teslim edilecektir.

10- Kazı fazlası ve katı atık bertaraf tesis izinlerinde depolama kısımları için kademeli kapatma planına uygun çalışılacaktır.

11- İzin sahibi; çevre kirliliğini önleyici her türlü tedbiri almak, ÇED belgesi kapsamında taahhüt edilen hususlara uymak zorundadır. İnşaat çalışmalarının sona ermesine müteakiben kullanılmayacak alanlar usulüne uygun ağaçlandırılır.

12- İzin sahibi, kendisine teslim edilen orman alanında ve bitişindeki ormanların korunmasına, orman yangınlarına karşı gerekli önlemleri almaya ve orman idaresinin direktiflerine uymaya mecburdur. Bu konudaki kusur ve ihmalden dolayı muhtemel idare zararından orman idaresine karşı sorumlu olacaktır. İdarenin talebi halinde izin sahibi, her türlü makine ve emrinde çalışan işçi ile orman yangınlarının söndürülmesine yardımcı olacaktır.

13- İzin sahasında ve çevresindeki ormanlık alanlarda faaliyetinden dolayı doğacak her türlü zarardan izin sahibi sorumludur. Ayrıca, izin sahibiyle üçüncü kişi ya da kuruluşlar arasında sözleşmeye dayanılarak yapılan faaliyetlerden üçüncü kişi de izin sahibiyle birlikte sorumludur.

14- İzin verilen orman sahası ve üzerindeki tesisler Orman ve Su İşleri Bakanlığının izni olmadan başka şahıs ve kurumlara devredilemez ve işletmeye verilemez, maksadı dışında kullanılamaz.

Ancak; Orman Kanununun 17 nci maddesinin üçüncü fıkrasına göre; sağlık, eğitim ve spor tesisi yapımı maksadıyla verilen izinlere konu asli tesislerin dışındaki kafeterya, kantin, otopark gibi yan ünitelerin kiralanmasının, aynı fıkra kapsamında diğer izinlere konu tesislerin tamamının veya bir bölümünün kiralanmasının veya özelleştirme uygulamaları kapsamında işletme hakkının devredilmesinin, yap-işlet-devret modeli ile yaptırılmasının izin sahibi tarafından talep edilmesi halinde heyetçe konu incelenir. İnceleme raporu düzenlenir. Uygun görülenlere mevzuata uygun olarak Bakanlıkça izin verilir.

Kiralanmasına izin verilmesi halinde izin sahibince; kiracı ile izin sahibi arasında imzalanan sözleşmenin noter onaylı bir sureti orman idaresine verilir, kira sözleşmesinde belirtilen tarihten itibaren kira bedelinin yüzde ellisi en geç bir ay içinde her yıl Genel Müdürlük özel bütçe hesabına yatırılır. Kira bedelinin aylık ödenmesi halinde aylık kira bedeli oniki ile çarpılır bulunan bedelin yüzde ellisi kira sözleşmesinde belirtilen ilk kira ödeme tarihinden itibaren en geç bir ay içinde ödenir.

Kira sözleşmesinin sona ermesi halinde en geç bir ay içinde orman idaresine bildirilir. İzin alınmadan kiralanması veya kira sözleşmesi sona erdiği halde bildirimde bulunulmaması durumunda doğacak her türlü hukuki ve mali yükümlülüklerden izin sahibi sorumlu olacaktır. Yükümlülüklerin yerine getirilmemesi halinde verilen kiralama izni resen iptal edilir.

Sağlık, eğitim ve spor tesisi yapımı maksadıyla verilen izinlere konu asli tesislerin kiralanmasına, işletme hakkının devredilmesine, yap-işlet-devret modeli ile yaptırılmasına izin verilmez.

Sağlık Bakanlığında sağlık tesisleri, Milli Eğitim Bakanlığında eğitim tesisleri için kamu özel iş birliği modeli çerçevesinde yaptırılması maksadıyla verilen izinlerde ilgili bakanlıklarca yüklenici adına üst hakkı tesisi talep edilmesi, yüklenici tarafından izinli alana ait cari yıl ağaçlandırma bedelinin yatırılması ve Maliye Bakanlığınca iznin bulunduğu bölge müdürlüğü sınırları içinde izin alanının en az iki katı kadar alanın ağaçlandırılmak üzere Genel Müdürlüğe tahsis edilmesi halinde izin sahibi bakanlıkça bildirilen yüklenici adına izin süresi ile sınırlı olmak kaydı ile üst hakkı kurulmasına Bakanlıkça izin verilir. Yüklenici, taahhüt senedi hükümlerinden orman idaresine karşı sorumlu olduğuna dair ek taahhüt senedi verir.

EK 12: Devam Ediyor

T.Senedi No : 17.02.01
Güncelleme Tarihi:19/08/2015

İzin verilen alanda izin sahibi ile üçüncü kişi veya kuruluşlar arasındaki sözleşmeye dayanılarak yapılan faaliyetlerden izin sahibi üçüncü kişi ile birlikte sorumludur.

15- İzin sahasında izinsiz yapılaşmaların, proje ve maksat dışı tesis ve kullanımların olup olmadığı gerektiğinde orman idaresi görevlilerince kontrol edilecektir. Kontrollerde izin sahibi, kiracı veya işleticiler orman idaresi görevlilerine gereken kolaylığı göstermek, istenen belgeleri ibraz etmek zorundadır. Orman idaresi bahse konu kontrolleri serbest yeminli ormancılık bürolarına da yaptırabilir.

16- İzin; izin süresinin dolması, izin sahibinin vazgeçmesi, izin sahibi gerçek kişi ise ölümü tüzel kişi ise tüzel kişiliğinin herhangi bir sebeple sona ermesi, Kanun, yönetmelik ve bu taahhüt senedi hükümlerine aykırı davranılması, orman idaresince yapılacak yazılı ihtarla rağmen aykırı durumun giderilmemesi, izin verilmesine dayanak belgelerden en az birinin iptal edildiğinin tespiti halinde Bakanlıkça iptal edilir.

Ancak gerçek kişilerde izin sahibinin ölümü, altı ay içinde mirasçılarının talebi ile izin, kalan süre kadar mirasçılara veya temsilcileri adına yenilenebilir.

17- İzinin herhangi bir şekilde sona ermesi halinde; her türlü bina ve tesisler çalışır durumda, eksiksiz ve bedelsiz olarak, yapılacak tebligat tarihinden itibaren en geç üç ay içinde orman idaresine teslim edilir. Teslim işlemlerinden önce veya devir işlemleri sırasında tesislerin sökülmesi, yıkılması ve kullanılan malzemelerin kaçırılmasından izin sahibi sorumludur. Orman idaresinin teslim almak istemediği tesisler ise yapılacak tebligatı takiben altı ay içinde izin sahibi tarafından sökülerek orman sınırları dışına çıkarılır. Aksi halde bu işlemler orman idaresince yaptırılır ve masrafları yüzde elli fazlası ile izin sahibinden tahsil edilir.

Kesin izin süresi izin sahibinin talebi halinde uzatılabilir. Kesin izin süresi, uzatmalar dahil toplam kırkdokuz yılı geçemez. Ancak izin maksat ve şartlarına uygun olarak faaliyet gösteren hak sahiplerinin izin süreleri; yer, bina ve tesislerin rayiç değeri üzerinden belirlenecek yıllık rayiç bedelle doksan dokuz yıla kadar uzatılabilir. Tesislerin orman idaresine devir işlemleri bu süre sonunda yapılır.

18- İzin sahasında eski ve tarihi eserlere rastlandığında izin sahibince çalışmalar durdurularak, eserler kazı yerinde muhafaza edilir, mahalli orman idaresine ve mülki amiriğe haber verilir.

19- Bu taahhüt senedindeki adres tebligat adresi olup izin sahibi adres değişikliklerini, değişikliği takip eden 10 iş günü içinde yazılı olarak orman idaresine bildirir. Aksi halde bu taahhüt senedinde yazılı adres tebligata esas adres kabul edilir.

20- İzin verilen sahanın bir bölümünün zorunluluk halinde bir başka tesis yapılması maksadıyla verilecek izin sahası ile aynı sahaya isabet etmesi halinde muvafakat verilir. Aksi halde mevcut izin faaliyetinin engellenmemesi kaydıyla gerekli tedbirler aldırılarak idarece resen izin verilebilir.

21- İzin verilen alanın bir bölümünün, zorunluluk halinde, yol, su, enerji nakil hattı gibi altyapı tesisleriyle Orman Kanununun 17 nci maddesinde yer alan tesislerin yapılması maksadıyla verilecek izin alanıyla kesişmesi ve izin sahibinin muvafakati olmaması halinde mevcut izin faaliyetinin engellenmemesi için gerekli tedbirler talep sahibi tarafından alınması kaydıyla orman idaresi resen izin verebilir. İzin sahibi hiçbir hak talebinde bulunamaz.

İzin verilen yol, su, enerji nakil hattı gibi altyapı tesis izinlerinin bir başka ruhsat sahibi tarafından kullanılmak istenmesi halinde izin faaliyetinin engellenmemesi şartıyla izin sahibinin muvafakati aranır, muvafakat verilmemesi halinde orman idaresince, orman alanlarının en az zarar görmesi maksadıyla bu altyapı tesislerinin kullanılmasına müsaade edilebilir.

Pasa döküm alanı, atık barajı gibi altyapı tesisi izinlerinde biriktirilen atık ve artıkların kamu kurum ve kuruluşlarının kendi projelerinde kullanılmak üzere talep edilmesi halinde orman idaresi izin sahibinin muvafakati aranmaksızın resen izin verir. Verilen bu yeni izin sebebi ile izin sahibi hiçbir hak talebinde bulunamaz.

İzin verilen tesis alanları ile yol, su, enerji nakil hattı gibi altyapı tesis alanlarından Orman ve Su İşleri Bakanlığı ve bağlı kuruluşlarının proje ve faaliyetlerinde kullanılması ihtiyacı hasıl olduğunda orman idaresi, izin sahibinin muvafakati aranmaksızın resen izin verir. Verilen bu yeni izin sebebi ile izin sahibi hiçbir hak ve bedel talebinde bulunamaz.

Orman ve Su İşleri Bakanlığı veya bağlı kuruluşlarının faaliyetleri sebebiyle karayolu istimlak sahalılarının içerisinde boyuna ve enine geçiş talep etmeleri halinde, bu talep Karayolu Genel Müdürlüğüne herhangi bir bedel talep edilmeksizin karşılanacaktır.

22- İzin verilen yollar umumun kullanımına açık tutulacaktır. İzin verilen yollar çevreye zarar vermeyecek şekilde ekskavatörle yapılacaktır, yol yapımından çıkan malzeme ormana zarar

EK 12: Devam Ediyor

T.Senedi No : 17.02.01
Güncelleme Tarihi:19/08/2015

vermeyecek şekilde izinli alanlara taşınacaktır. İzin sahibinin orman yollarından yararlanması halinde bu yollara verdiği zararlar izin sahibince karşılanır.

23- İzin sahibi, izin verilen sahada ve inşa edilen tesislerde her türlü güvenlik tedbirini almak zorunda olup, zarar görecekt üçüncü kişilere karşı sorumludur.

24- İhtilaf halinde; bu taahhüt senedi hükümlerine göre, bu taahhüt senedinde hüküm bulunmayan hallerde ise kanun, yönetmelik ve ilgili mevzuat hükümlerine göre hareket edilir.

25- Mevzuat değişikliği nedeniyle ortaya çıkabilecek yükümlülüklerden orman idaresi sorumlu tutulamaz.

26- İzin verilen alanın diğer kanunlar uyarınca izin, görüş, muvafakat alınması gereken yerlerden olması halinde izin sahibince gerekli izin, muvafakat ve görüşler alınarak çalışma yapılacaktır. Aksi halde doğacak her türlü sorumluluk izin sahibine aittir. Muvafakat ve görüşler idare tarafından talep edilmesi halinde ibraz edilecektir.

27- Orman alanı dışındaki demiryolu, otoyol, Devlet ve il yolları ile su isale hatlarının yapımında zorunlu olarak ortaya çıkan kazı fazlası malzemenin depolanması maksadıyla verilen izinler hariç, Orman Kanununun 17/3 ve 18 inci Maddelerinin Uygulama Yönetmeliğine göre verilen izne konu tesislerin inşaatı esnasında ormanlık alandan çıkan orman toprağını da içeren kazı fazlası malzemelerin depolanacağı izin alanlarına, izin alanı dışından getirilecek herhangi bir malzeme dökülemez.

28- Balık üretim tesislerinde kesin izini takip eden sekiz ay içinde yatırıma başlanılmamış olması, kesin izni takip eden iki yıl içinde işletmeye açılmamış olması veya izin süresi son günü mesai bitimine kadar yenilenmiş su tahsis/kullanma belgesi veya bu belgenin yenilenmesi işlemlerinin yürütüldüğüne dair ilgili kurumdan alınacak belge ile birlikte bölge müdürlüğüne izin uzatma talebinde bulunulmaması ve ilgili kurumdan alınacak su tahsis/kullanma belgesinin mücbir sebep olmaksızın en geç üç ay içinde ibraz edilmemesi halinde izin resen iptal edilebilir.

29- Odun kömürü ocak izinlerinde; Ocak izni verilerek işletilen ocaklarda kaçak orman emvali kullanılmayacaktır. Kaçak orman emvalinin kullanıldığının tespiti halinde izin işlemi iptal edilerek yasal işlem yapılır.

30- Bu taahhüt senedinin uygulanmasında doğacak ihtilaflarda izne konu sahanın bulunduğu yer mahkemeleri ve icra daireleri yetkilidir.

31- Bu taahhüt senedi; genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile kamu kurum ve kuruluşlarında kurum yetkililerince her sayfası onaylanan biri asıl üçü suret olarak, gerçek ve özel hukuk tüzel kişilerince noterden onaylı biri asıl üçü suret olarak düzenlenerek, en geç tebligat tarihinden itibaren üç ay(3 ay) içerisinde orman idaresine verilecektir.

32- Bu taahhüt senedinde yazılı hususlara aynen uyulacağını kayıtsız ve şartsız olarak kabul ve taahhüt ederim.

Özel Hükümler : (İznin yeri ve özelliğine göre orman idaresince gerekli görülen hususlar yazılacaktır.)

İşbu taahhüt senedi otuz iki (-32-) genel, ... (.....) özel maddeden ibarettir. ..../..../2018

İzin sahibinin

Adı Soyadı/Unvanı :TEDAŞ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TC Kimlik/Vergi No :

Adresi :

E-Posta Adresi :

Telefon Numarası :

Mühür ve imza
(İzin sahibi)

EK 12: Saha Teslim Tutanağı

SAHA TESLİM TUTANAğI

E-İZİN NO:	DOSYA NO:
------------	-----------

İLİ:		ORMAN BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ:	
İLÇESİ:		ORMAN İŞLETME MÜDÜRLÜĞÜ:	
KÖYÜ/MEVKİİ:		ORMAN İŞLETME ŞEFLİĞİ:	
MERKEZ DOSYA NO:		ALAN (M ²):	

OLUR NO:
İZİN SAHİBİ:

..... Orman Bölge Müdürlüğü, ... Orman İşletme Müdürlüğü, ... Orman İşletme Şefliği, ... nolu bölmelerde Makamın ..... tarih ve ..... sayılı Oluru ile ..... adına .... m²lik ormanlık alanda enerji nakil hattı, trafo merkezi vb. izni için ..... tarihine kadar ..... yıl süreli olarak .... Orman İşletme Müdürlüğünün emirleri gereğince onaylı taahhüt senedi ve bedellerin tahsil edildiğinin bildirilmesi üzerine izin sahası koordinat değerlerine uygun olarak belirli sabit işaretler tesis ettirilmiştir. İzin süresi ve rahabilite izleme süresince sabit işaretler muhafaza edilecektir. Aksi halde faaliyetlerine müsaade edilmeyecektir.

Bu teslim tutanağı tarafımızdan tanzim edilmiştir..././....

TESLİM EDEN

TESLİM ALAN

EK 13: Aaçlandırma Bedeli Katsayıları

EKOLOJİK DENGE KATSAYISI (EK 2)	
Orman Amenajman Planlarına Göre Orman Durumu	Katsayı
Aaçsız alanlar.	1
% 10 dan daha az kapalı ormanlar ve kapalılığına bakılmaksızın Mak rumuzlu alanlar.	1,1
%11-40 kapalı ormanlar.	1,4
%41-70 kapalı ormanlar.	1,7
%71 ve üstü kapalı ormanlar ve aaçlandırma sahalan.	2

İL KATSAYISI (EK 3)	
İl Adı	Katsayı
İstanbul.	3
İzmir, Kocaeli.	2,8
Adana, Ankara, Antalya, Aydın, Balıkesir, Bursa, Çanakkale, Mersin, Muğla, Osmaniye, Sakarya, Samsun, Yalova,	2,4
Bartın, Bilecik, Bolu, Düzce, Edirne, Gaziantep, Giresun, Karabük, Kayseri, Kırıkkale, Kırklareli, Konya, Kütahya, Ordu, Rize, Zonguldak, Denizli, Eskişehir, Hatay, Manisa, Tekirdağ, Trabzon.	2
Adıyaman, Artvin, Afyonkarahisar, Amasya, Burdur, Çankırı, Çorum, Diyarbakır, Elazığ, Erzincan, Erzurum, Isparta, Kahramanmaraş, Kastamonu, Kırşehir, Kilis, Malatya, Nevşehir, Niğde, Sinop, Sivas, Şanlıurfa, Tokat, Uşak, Yozgat.	1,6
Aksaray, Bayburt, Gümüşhane, Karaman, Ağrı, Ardahan, Batman, Bingl, Bitlis, Hakkâri, İğdir, Kars, Mardin, Muş, Siirt, Şırnak, Tunceli, Van.	1,2

İZİN TÜRÜ KATSAYISI (EK 1)	
İzin Türü	Katsayı
Enerji iletim ve dağıtım hattı	0,05
Yol, demiryolu, teleferik hattı, tünel, telefon iletim hattı, fiber optik kablo,-savunma, güvenlik tesisleri, su isale hattı-kaptaj, su deposu, kanalizasyon, baraj, gölet, rezervuar alanı (hidroelektrik santrali rezervuar alanları da dâhil), yükseköğretim kurumlarının eğitim, araştırma ve ğrenci yurdu, mezarlık	0,1
Hidroelektrik santrali, rüzgâr enerji santrali, jeotermal enerji santrali, biyokütle ve biyokütleden elde edilen enerji (gaz) santralleri, kazı fazlası malzeme alanı, ölüm ve gözlem istasyonu, su arama, su kuyusu, jeotermal kaynak ve doğal minerali su arama, atık su tesisi, petrol ve doğalgaz boru hattı, petrol ve doğalgaz arama ve işletme izni, odun kömürü ocağı, balık üretim tesisi	0,5
Havaalanı, trafo binası, ölüm istasyonu, R/L tesisi, yer altında yapılacak patlayıcı madde deposu, patlayıcı madde deposu emniyet alanı, depo olarak kullanılacak tünel, sokak hayvanları bakımevi	0,7
Katı atık aktarma istasyonu, katı atık bertaraf ve düzenli depolama tesisleri, Enerji santrallerine ait; su deşarj hattı, kömür konveyör hattı ve stok sahası	1
Liman geri hizmet alanı	3
Termik santral, nükleer enerji santrali	4
Radyo- televizyon verici istasyonu ve antenleri, su dolun tesisi	5
Define arama	10
Elektronik haberleşme sistemlerine ait baz istasyonu, iletişim panosu	15

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı : Bayram TOKMAK
Doğum Yeri ve Tarihi : Ankara 23.06.1991

Eğitim Durumu

Önlisans Öğrenimi : Hacettepe Üniversitesi-Harita Kadastro
Lisans Öğrenimi : Bartın Üniversitesi - Orman Mühendisliği
Lisans Öğrenimi : Anadolu Üniversitesi- İşletme
Bilimsel Faaliyet/Yayımlar : I. Uluslararası Bilimsel ve Mesleki Çalışmalar Sempozyumu (Bilmes 2017) “Devlet Ormanlarında Verilen Enerji Tesis İzinlerinin Süreci”

İş Deneyimi

Çalıştığı Kurumlar : TEDAŞ Genel Müdürlüğü- Orman Mühendisi

İletişim

E-Posta Adresi : bayram_tokmak@hotmail.com

Tarih : 02/08/2019